

OBASENAGAT TOPLUMY ÖSDÜRILÝÄR

11-nji aprelde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň obasenagat toplumyna gözegçilik edýän orunbasary A.Ýazmyradowyň hem-de welaýatlaryň häkimleriniň gatnaşmagynda sanly ulgam arkaly iş maslahatyny geçirdi. Onda ýurdumyzyň oba hojalyk toplumynda hem-de welaýatlarynda alnyp barylýan işleriň ýagdaýy bilen bagly meselelere garaldy.

Is maslahatynda welaýatlaryň häkimleri möwsümleýin oba hojalyk işleriniň barylşy barada hasabat berdiler.

Bellenilişi ýaly, welaýatlaryň bugdaý meýdanlarynda ideg işleri agrotehnikanyň kadalaryny berjaý etmek arkaly alnyp barylýar, hususan-da, ösüş suwuny tutmak we mineral dökünler bilen iýmitlendirmek, haşal otlara, zyňan berjilere garşy göreşmek boýunça degişli işler ýerine ýetirilýär. Gowaça ekisini bellenen möhletlerde tamamlamak üçin zerur çäreler görülýär. Welaýatlaryň ýeralma, sogan hem-de beýleki gök-bakja ekinleri ekilen meýdanlarynda ideg işleri dowam edýär, şeýle hem ýüpek gurçugyna talabalaýyk ideg edilýär.

Mundan başga-da, häkimler Türkmenistanyň Prezidentiniň obalaryň, şäherçeleriniň, etraplardaky şäherleriň we etrap merkezleriniň ilatynyň ýaşaýs-durmuş şertlerini özgertmek boýunça 2028-nji ýyla çenli döwür üçin Milli maksatnamasyna laýyklykda, welaýatlarda şu ýyl açylyp ulanmaga berilmegi meýilleşdirilýän medeni-durmuş we önümçilik maksatly desgalardaky gurluşyk işleriniň ýerine ýetirilişi barada hasabat berdiler.

Hormatly Prezidentimiz hasabatlary diňläp, häzirkî wagtda alnyp barylýan möwsümleýin oba hojalyk işleriniň ýokary hilli we bellenen möhletlerde geçirilmeginiň möhümdigini aýtdy. Şunuň bilen baglylykda, gowaça ekisiniň agrotehnikanyň kadalaryny berk berjaý etmek arkaly geçirilmegini hem-de bugdaýa, ýazlyk ekinlere ideg etmek işleriniň bellenen möhletlerde tamamlanylmagyny berk gözegçilikde saklamak babatda häkimlere birnäçe tabşyryklary berdi. Şeýle hem döwlet Baştutanymyz Oba milli maksatnamasyna laýyklykda, şu ýyl welaýatlarda gurlup ulany-

maga berilmegi meýilleşdirilen desgalarda we binalarda ýerine ýetirilýän gurluşyk işleriniň berk gözegçilikde saklanylmalydygyny aýdyp, bu babatda anyk görkezmeleri berdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary A.Ýazmyradow ýurdumyzyň welaýatlarynda ýerine ýetirilýän möwsümleýin oba hojalyk işleriniň barylşy barada hasabat berdi.

Bellenilişi ýaly, häzirkî wagtda ýurdumyzyň welaýatlarynda gowaça ekisini bellenen agrotehnikai möhletlerde, ýokary hilli geçirmek boýunça degişli işler alnyp barylýar. Şunda oba hojalyk tehnikalaryndan we guralaryndan netijeli peýdalanylýar. Bu işler bilen bir hatarda gallaçy daýhanlarymyz tarapyndan, bugdaýyň ýokary hasylyny ösdürip ýetişdirmek maksady bilen, ak ekin meýdanlarynda agrotehnikanyň kadalaryna laýyklykda ideg işleri, hususan-da, mineral dökünler bilen iýmitlendirmek, ösüş suwuny tutmak, şeýle hem haşal otlaryň we zyňankeşleriň ýüze çykmagynyň önüni almak boýunça degişli işler geçirilýär.

Wise-premyer ilatymyzy ýurdumyzda öndürilýän ýeralma, gök-bakja, beýleki azyk önümleri bilen üpjün etmek, azyk üpjünçiligini pugtalandyrmak boýunça önke goýlan wezipeleri üstünlikli ýerine ýetirmek maksady bilen, häzirkî wagtda ýeralma we sogan ekilen meýdanlarda agrotehnikanyň kadalaryna laýyklykda ideg işleriniň alnyp barylýandygyny hem habar berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, häzirkî wagtda dowam edýän oba hojalyk işleriniň, hususan-da, gowaça ekisiniň bellenen agrotehnikai möhletlerde we ýokary guramachylyk derejesinde geçirilmeginiň zerurdygyna ünsi çekdi hem-de bu babatda degişli tabşyryklary berdi. Şeýle hem ýurdumyzyň bugdaý, ýazlyk ýeralma, sogan we beýleki gök-bakja ekinleri ekilen meýdanlarynda ideg işleriniň agrotehnikanyň kadalaryny berk berjaý etmek arkaly, ýokary hilli geçirilmegini gözegçilikde saklamak wise-premyere tabşyryldy.

Döwlet Baştutanymyz Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň obasenagat toplumyna gözegçilik edýän orunbasaryna hem-de welaýatlaryň häkimlerine ýüzlenip, şu günler ýurdumyzyň ekin meýdanlarynda dowam edýän oba hojalyk işleriniň ahmiýetine ünsi çekdi, bugdaýa edilýän ideg işleriniň depginleriniň ýokarlandyrylmagy, hususan-da, ösüş suwuny tutmak işleriniň agrotehnikanyň talaplaryna laýyklykda geçirilmegi babatda birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

OGULABAT BERDIMUHAMEDOWA (1937 – 2023)

Mukaddes Remezan aýynda Milli Liderimiziň – Gahryman Arkadagymyzyň kábesi, hormatly Prezidentimiziň – Arkadagly Serdarymyzyň enesi Ogulabat Berdimuhamedowa 86 ýaşynyň içinde aradan çykdy. Bu aýy habary tutuş türkmen halky uly gynanç bilen kabul etdi.

Ozuniň manyly ömrüni il-ýurduna, mähriban ojaýyna, nesil terbiýesine bagyş eden Ogulabat eje watansöýüjligiň, ynsanperwerligiň, adamkarçılığıň, maşgala mukaddesligine wepadarlygyny, milli gymmatlyklara söýginiň belent nusgasyyny görkezdi.

Ogulabat Berdimuhamedowanyň çaga-lyk dowri geçen asyryň gazaply uruş ýyllaryna gabat geldi. Uruşdan soňky açlyk ýyllarynyň, ondan soňky dowruiň kynçylyklaryny hem ol öz il-güni bilen deň çekişdi. Onuň bütün ykbaly öz halkynyň ykbalydyr. Ogulabat ejäniň ömür ýoly, durmuşy nesiller üçin görde mekdebine owruld.

Ogulabat Berdimuhamedowa Gökdepe etrabyňyň Babarap obasynda 1937-nji ýylyň 15-nji iýunynda dünýä inýär. Heniz alty ýaşyndaky ýetimligiň dagyny çeken Ogulabadyň kiçilikden zähmeti söýmegi, hunar öwrenmäge ugrukmagy ony durmuşyň synagly ýollarynda kemsiz taplaýar. Şeýdip ol maşgala gymmatlyklarynyň gadyryny oran gowy bilýän, ömrüň many-syny halal ýaşamakda görýän parasatly zenan bolup ýetişýär.

Alty çaganyň enesi Ogulabat eje perzentleriniň iň gowy gylyk-häsiýetleri özüne jemlemegi, watansöýüji, hemmetaraplaýyn kamil, ilhalar adamlar bolup ýetişmegi üçin kan tagalla etdi. Ýanyoldaşy Malikguly aga bilen bilelikde perzentlerini türkmen maşgalasynyň iň gowy daplari esasynda terbiýeledi. Gahryman Arkadagymyz hem, Arkadagly Serdarymyz hem durmuş başgancaklaryny öz ene-atasynyň gördele sapaklary bilen başlady. Milli Liderimiziň nygtaýşy ýaly, iň gowy gylyk-häsiýetler, başarnyklar eneleriň mähirli bakysy, yhlas, aladasy bilen perzendine geçýär.

Hormatly Arkadagymyz: «Perzent daragt bolsa, kökleri ata-enedir. Daragtyň saýasy-da, miwesi-de köklerine baglydyr» diýýär. Ine, şundan hem Ogulabat ejäniň biziň Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Serdarymyzyň kemala gelmeginde nähili uly hyzmatlary bitirendigi düşnükli. Ogulabat eje Milletiň Liderini, Arkadagly Serdaryny dünýä beren, olaryň kamiligine yetmegi üçin ağırt uly hyzmatlary bitiren enedir! Oz halkynyň bu gunki bagtly durmuşyna ýagşy ar-

zuw-dileglerini, yhlasyny, umyt-arzuwla-ryny siňdiren enedir!

Milli Liderimiz Gurbanguly Berdimuhamedow «Enä tagzym – mukaddeslige tagzym» atly kitabynda mähriban kábesi bilen bagly ýatlamalaryny paýlaşýar:

«Ejem töweregimizde ýaşayan uly-kiçi zenanlar üçinem hemişe maslahatçydy. Kateler ejemiň ýanyna gelip, uzakly gün nämeder bir zatlary gürriň bererdiler. Ejemiň şonda janygyp düşündirýani göz önümde galypdyr. Onuň kanunlary gowy bilýändigine haýran galaýmalydyr. Onsoňam, ejem janyň: «Bu zatlar bilinmän edilen daldır» diymeginde uly many bardy...».

«Käbämiň gyzlary bilen oturyup, keşde gaýaýandygy, jorap öryändigini hem edil surat eseri ýaly. Hiç bir zat taý bolmajak mähirli garaýyşly käbämiň keşbinde ýyllaryň möhüri galypdyr. Ondan dünýäniň many-syny okap bolýar... Myhman gelse, ejemiň ýüzi has mähirli görünýärdi. Onuň adamlaryň öz ýanyna gelmeklerinden, özüniň olaryň göwünleriniň açylmagyna sebäp bolýandygynyň hoşallygy duýulýardy...».

Ogulabat eje milli gymmatlyklarymyzyň dowrebap derejede ösdürilmeginde, halkymyzyň asyrlar aşyp gelýän ýörelgeleriniň dowam etdirilmeginde, el işlerine juda ussat halypa hökmünde bu beýik sungaty nesillere geçirmekde, mynasyp şağirtleri ýetişdirmekte taýsyz hyzmatlary bitirdi. Häzirkî ýaşlar üçin onuň asyly zähmeti görüm-görelde, elinden çykan

işleri bahasyna ýetip bolmajak nusgadyr. Nesilleri ýetişdirmek, milli gymmatlyklary dowam etdirmek we ösdürmek baradaky şular ýaly köptaraply işleri bilen Ogulabat ejäniň ömür ýoly türkmen zenanlary üçin beýik mekdepdir.

Ogulabat ejäniň on barmagynyň hü-näri bolan, sünnälenip bejerilen kürt 2021-nji ýylyň 18-nji maýynda Türkmenistanyň Döwlet medeniýet merkeziniň Döwlet muzeýine gowşuryldy. Gahryman Arkadagymyz atçylyk toplumlaryna baranda, ýa bolmasa, milli baýramçylyklarda behişdi bedewleriň, taze doglan taýlaryň boýnuna kábesi Ogulabat ejäniň ören alajasyny dakan pursatlary asyrlar aşyp gelýän dünýä nusgalyk milli ýörelgeleriň dowrebap derejede dowam etdirilýändiginiň aýdyň nyşany bolup, göz önümizde ebedilik galdy, hakydalara siňdi.

Iň esasy nygtalmaly zatlaryň biri-de el işlerine, milli gymmatlyklara sarpanyň bu mukaddes maşgala ojaýynda bozulmaz ýörelge hökmünde dowam etdirilip gel-nendigidir, türkmençilik kadalarynyň, dappedessurlarynyň, edim-gylymlarynyň ahlitapraýlyň berjaý edilendigidir. Gadyndan gelýän asyly ýörelgeleriň bu gün döwlet derejesinde dabaranamagy maşgala ojaýyndaşy şeýle kamil terbiýe, görüm-görelde mekdebi bilen aýrylmaz baglydyr.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň: «Biz ata-eneleri-miziň we maşgalanyň mukaddesligini arşa göterýän halkdyrys!» diýen parasatly sözleri ata-ene, maşgala mukaddesliginiň bütün halkyň mertebesi bilen berk baglanyşkydygyny tassyklaýar.

Gahryman Arkadagymyzyň «Enä tagzym – mukaddeslige tagzym» atly eserinde ündeýşi ýaly, eneler ahlil baýlyklaryň seresidir. Olar ýanymyzdaky dünýämiz doludyr. Eneler ýagty jahan bilen hoşlaşsalar-da, hemişe perzentleriniň ýanyndadyr, olaryň ýüreginde ýaşaýandyr...

Milletiň kábesi Ogulabat eje hem, Watanyň wepaly ogly Malikguly aga ýaly, bakyýete kull musulman dünýäsinde aýlaryň serweri hasaplanýan mübäreke Remezan aýynda göç etdi. Halka hem Watana, maşgala ojaýyna wepadarlygyny, ýaş nesli iň asyly daplari esasynda terbiýelemegiň, milli ýörelgeleri, milli sungaty söýmegiň, goramagyň we dowam etdirmegiň hiç mahal unudylmajak nusgasyny görkez-en Ogulabat Berdimuhamedowa hakyndaky nurana ýatlamalar biziň kalplarymyzda ebedilik saklanan.

Merhumyň jaýy jennet bolsun, Allataga oňa iman baýlygyny bersin!

ENE – MÄHRIŇ SAKASY

Dünýäniň görki, ojaýyň diregi bolan mähriban enelerimiziň hormatlamak, enäniň mertebesini belentde sarpalamak halkymyzyň asyly ýörelgeleriniň biridir. Enäniň görüm-göreldesi, ýol-ýörelgesi ýaş nesillere terbiýe mekdebidir. Gahryman Arkadagymyzyň jöwher paýhasyndan dörän «Enä tagzym – mukaddeslige tagzym» atly eseri her ynsanyň kalbyna mähir bolup ornady. Ene mukaddesligini dolulygyna açyp görkezýän bu ajaýyp eser dünýämize taze bir öwürşün çäýdi. Ene mukaddesligi milli rowüşde beýan edilen bu gymmatly eser mährem enelerimize, gelin-gyzlarymyza goýulýan sarpanyň belentdedigini äşgär edýän söýgi bolup kalplara ýol salýar.

Ene mukaddesligini Gahryman Arkadagymyzyň kábesi Ogulabat ejäniň durmuş ýolundan hem görmek bolýar. Ogulabat ejäniň milletimiziň mizemez gymmatlyklarynyň, asyly ýörelgeleriniň dowamat-dowam bolmagy, halkymyzyň iň gowy daplariňiň aýawly saklanmagy we baýlaşmagy ugrunda bitiren nusgalyk işleri buýsanja mynasypdyr. Gahryman Arkadagymyzyň mähriban kábeleriniň be-

jeren kürtesi, şeýle-de öz eli bilen ören jobaby Döwlet medeniýet merkeziniň Döwlet muzeýiniň bahasyz gymmatlyklaryna owruld. Ogulabat eje diňe bir Gahryman Arkadagymyzyň kábesi, hormatly Prezidentimiziň enesi bolman, eýsem, tutuş türkmen halkynyň kábesi hem enesidi. Eli hunäri, giň dünýägaraýyşly, mirasymyza, milli dappedessurlarymyza uly sarpa goýýan mertebeli zenandy.

Berkarar döwletiň taze eýýamynyň Galkynyşy döwründe hormatly Prezidentimiz ýurdumyzda zenan mertebesini belende galdyrmak ugrunda paýhasly syýasaty alyp barýar. Ýurdumyzda enelere, gelin-gyzlara goýulýan sarpa her bir raýatymyzy yhlasly zähmete ruhlandyryr, jemgyýetimizde gelin-gyzlaryň hukuklarynyň we azatlyklarynyň goralmagyna ýol açýar. Arkadagly Serdarymyzyň baştutanlygynda Watanymyzda eneligi goramaga gönükdirilýän maksatnamalaýyn işleriň barha rowaçlanýandygy diýseň buýsandyryjydyr. Ene mukaddesligi beýik söz sungatynyň, halk doredijiligimiziň üsti bilen çaksiz ylam, joşgun bilen beýan edilýär. Çünki ene – ýaşagyň gözbaşy, ahlil zadyn sakasy hökmünde arzylanýar.

Gahryman Arkadagymyz özüniň «Enä tagzym – mukaddeslige tagzym» atly eserinde şeýle belleýär: «Dünýä eneleriň mähribanlygyndan nurlanýar. «Ene» düşüňjesinden «ene ýer», «ene toprak», «ene dil» ýaly söz düzümleri emele gelýär. Enäniň dünýäniň başlangyjy bolmagy haýndaky düşüňje, bu mähriban ynsanyň ýaratmak bilen umumylygynyň, dünýäde dorediji hökmündäki tebigy häsiýetlendirilmesiniň gözbaşydyr. Eneleriň bahara meňzedilmeği hem şonuň üçindir. ■2

Emeli aňly alypbarçylyjy

Kuweýtiň «Kuwait News» agentligi emeli aň tehnologiýasy bilen döredilen «Fedha» atly alypbarçylyjy tanyşdyrdy. Zenan alypbarçylyjy arap dilinde: «Men Fedha, «Kuwait News»-de emeli aň bilen işleýän ilkinji alypbarçylyjy. Nähili habarlary halaýarsyňyz? Pikirliriňizi diňleýün» diýip üzülenýär.

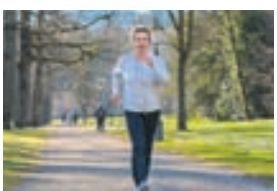
«Kuwait News» agentligi 1961-nji ýylda döredilen aýtag ýurtlaryndaky ilkinji iňlis dilli gazet hökmünde esaslandyrylan «Kuwait Times»-a degişli bolup

durýar. Neşiriň baş redaktorynyň orunbasary Abdullah Boftain geljekde «Fedha»-nyň Kuweýt şiwesiňi öňe sürjekdigini we habarlary 1,2 million yzarlajysy bolan «Twitter» akkaundy arkaly alyp barjakdygyny mälim etdi. «Fedha» kümüş diýmegi aňladyp, gadymdan bäri adam ady hökmünde ulanylýar. Robotlaryň adatça kümüş reňkli göz önüne getirilýändigini üçin emeli aň robotyna şeýle at berilipdir.

Ýegenmyrat ILAMANOW,
«Türkmenaragatnaşyk» agentligiňiň
Politehniki orta hünär okuw
mekdebiňiň mugallymy.

Her gün 20 minutdan iki gezek ýöremek peýdaly

Sport bilen meşgullanmagyň adamyň fiziki we ruhy saglygyna peýdalydygyny hemmele-re mälimdir. Lukmanlar ýuregiň saglygy üçin bedene agram salmazdan dürli maşklary bilen meşgullanmagyň, şeýle hem her gün 20 minutdan iki gezek gaty ýöremegiň peýdalydygyny belleýärler.

Almylar sagdyn adamlaryň bir gündäki ortaça ädim sanyny we tizligini ölçemek arkaly barlag geçirdiler. Belli bolşy ýaly, köp jöregän adamlarda käbir keselleriň hem-de irki ölümi howpnyňy seýrek duş gelýändigini ýüze çykarylady. Hususanda, tiz hereketiň has peýdalydygyny anyklyandy.

Şeýle-de, ýöremegiň islendik ýaşdaky adam üçin hem iň gowy maşklaryň biridigi aýdylýar.

Mundan başga-da, bedeniň gan aýlanşy ulgamyňyň kadaly bolmagy üçin temmäki önümlerinden gaça durmagyň we bakja önümlerini has köp iýmegiň peýdalydygyny belletilýär.

Arslan GYLJOW,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit
we gaz universitetiniň talyby.

Önümçilikde rekord goýdy

Häzirkä wagtda energiýany arassa çeşmelerden almakda, esasan, Gün beketlerinden we ýel turbinalaryndan peýdalanýlar. Tehnologijanyň ösmegi netijesinde dürli görnüşli paneller we turbinalar işlenip düzülýär. Adatça Gün panelleri diňe Gün şöhlesiniň has ýiti düşýän tarapyna bakydurylyp gurulýar. Hytaýda işlenip taýýarlanan ýaň

şekliň Gün paneli bolsa adadaky lardan has ýokary netije görkezdi. Ýurduň Içerki Mongoliýa awtonom sebitinde ýaň şekilli panellerden gurtan ýurduň iň uly Gün bekedini bir ýylyň dowamynda jemi 330 million kW/sagat elektrik energiýasyny öndürýäpdir. Tazelenýän energiýa beketlerini gurýan kompaniýa tarapyndan amala aşyrylan, önümçilik kuwwaty 100 MW bolan beketde öndürilen energiýa äpet batareýalarda saklanýar. Soňra bolsa, elektrik toruna iberilýär. Beket 300 m-ň ögi elektrik energiýasy bilen üpjün edýär.

Ýazgüt AKYÝEWA,
Türkmen döwlet malýe institutynyň
uly mugallymy.

Iň köp ilatly ýurt bolar

Birleşen Milletler Guramasy Hindistanyň şu aýyň ahrynda dünýäniň iň köp ilatly ýurdu boljakdygyny mälim etdi. Hindistanda 10 ýuldan bir gezek geçirilýän ilat ýazuwuny pandemiýa sebäpli bir ýyl uza süýşürilipdi. BMG ýurduň ilatynyň 1,4 milliarddan geçjekdigini çaklaýar.

Köp ýuldan bäri dünýäniň iň köp ilatly ýurdu bolan Hytaýda ilatynyň azalmagyna 1979-2016-njy ýyllar aralygynda çaga sanyna girizilen çäklen-

dirmeleriň täsiriniň bolandygyny belletilýär. Ýurtda 2016-njy ýylda 2, 2021-nji ýylda 3 çaga edinmäge rugsat berildi. Geçen ýylyň iýulynda Birleşen Milletler Guramasynyň Ykdysadyýet we sosial meseleler boýunça bölüminiň taýýarlanan çaklamalaryna görä, Hytaýyň ilatynyň 2023-nji ýuldan başlap azaljakdygyny mälim edipdi.

Söhbet AÝDYÝEW,
Döwletmämmed Azady adyndaky Türkmen
milli dünýä dilleri institutynyň talyby.

ENE – MÄHRIŇ SAKASY

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Bahar paslynyň gelmegini tebigatyň yn-sana ýalkaw inderen pursady diýip kabul eden ata-babalarymyz iň gозel oý-pikirleriň netijeliginde hem bahary hem-de oňa mahsus bolan döredijilik güýjüni görýärler. Şonuň üçin hem goýnunda owadan gülleri, baglary güledýän, şemalyň, Günün, suwuň ýakymy bilen demine alyan mukaddes toprak hem enedir.

Maşgalada, çaga terbiýesinde enäniň orny uludyr. Türkmen ojaýynyň ýylysy, mähri, türkmen öýüniň eýesi hasaplanýan enäniň asyly häsiýetleri bilen bir hatarda, işeňnirliги barada gürrüň etmek hem parzdyr. Öý-hojalyk işleri bilen bir hatarda, mähriban enelerimiz nepisligi, owadanlygy bilen dünýä yüzüne tanalan ajaýyp türkmen halylaryny hem dokapýarlar. Olar gyzlaryna haly dokamagy öwredip, çeper el hünäriňi nesilden-nesle geçiripdirler. Biz milletimiziň kalby, buýsanjy hasaplanýan halyny, münlerçe ýyl ozal bolşy ýaly, iň kämil sungat hem-de hiç haçan gaýtalanmajak ruhy gymmatlyklarymyz diýip hasaplaýarys.

Ýurdumyzda gelin-gyzlarymyz ylym-

bilim almagy, hünär öwrenmegi, işlemegi, asuda, abadan we bagtyýar durmuşda ýaşamagy, Garaşsyz Watanymyzda ylymly-bilim-

li mynasyp nesilleri terbiýeläp ýetşdirmegi üçin döwletimiz tarapyndan ähli mümkinçilikler döredilýär, eneligi we çagalagy goramaga döwlet derejesinde aýratyn üns berilýär.

Şu ýerde «Enä tagzym – mukaddeslige tagzym» atly eserde eneler barada aýdylan pähimli sözleriň ýene-de birnäçesini ýatlap geçmek isleýäris. «Ene – beýikleri dünýä inderýän beýiklik», «Arşdan saňa inderilen iň uly serpaý – bu ene mähri», «Adamyň öz mähribanlary baradaky ýatlamalary onuň durmuşynyň iň gyzykly we ýakymly ýatlamalarydyr», «K çilikde ynsan üçin ene hüwdüsinden ýakymly owaz, söz hem-de saz ýokdur», «Perzent üçin ata-ene uly göreldedir, durmuş söýginiň gözbaşy», «Enelere hormat goýmak, ýagşylyga dowamat bermek, mukaddeslige tagzym etmekdir», «Hünäre bolan söýginiň kemala gelmeginde maşgalada her günki eşi-diýän gürrüňleriň ähmiýeti juda uludyr».

Daýanç MÄTIÝEW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk
institutynyň talyby.

ORAZA AÝY WE GADYR GIJESI

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe bagtyýar, eşretli durmuşda ýaşayan raýatlarymyz iň milli döp-desurlaryny, tagat-ybadatlaryny berjaý etmäge ähli mümkinçilikler döredilendir. Bu gün ýurdumyzyň ähli metjitlerinde azan sesleri belentden ýaňlanýar. Mähriban halkymyz mukaddes remezan aýynda agyz bekläp, oraza tutýar.

Oraza bedeniň dync we sagdyn ýaşamagy diýmekdir. Oraza adamy erbet sözläri eşitmekden, gabahatlygy görmekden, nebsewürlükden, açgözlükden goraýar. Arterial gipertoniýa, ateroskleroz, gipodinamiýa, aşgazaný ýara-baş keseli, süýüli diabet ýaly ençeme keselleriň ýüze çykmagyna garşy göreşýär, ynsany zyýanly endiklerden daşda saklaýar.

Gözbaşyny taryhnyň gadymy sahypalaryndan alyp gaýdyňan bu mukaddes aýda musulmanlar agyz bekläp, sahatat ýolunda bolýarlar. Oraza aýynda agyz beklemeğiň ähmiýetli taraplary örän köpdür. Bu aýyň sogaby iýmitiň, suwuň, naz-nygmatlaryň gadymy gymmatyny bilip, ony goramaklyga, isrip etmezlige, şükür etmäge iterýär. Elbetde, şükür eden, toba eden ynsan üçin nygmatlar bollugyna hem halallygyna galýar. Oraza ynsanyň nebsini terbiýeläp, sabyr-takaty, kanagatly bolmaga çagyýar.

Oraza aýynyň Gadry gijesi musulman halklary üçin iň bir eý görülyän pursat hasaplanýar.

Adamlar Gadry gijesini agzybirlikde we asudalykda geçirmegi halaýarlar. Bu gije üçin dürli naz-nygmatlar aýratyn yhlas bilen taýýarlanýar. Üşülip agyz açylýar, soňra pähim-parasatly atalaryň, kümüş saçly eneleriň halallık, geçirimlilik, uly ny sylamak, kiçä hormat goýmak ýaly öwüt-ündewleri diňlenýär. Gadry gije-

jesine her bir maşgala diýen ýaly yörte taýýarlyk görýär. Dürli-dümen milli tagamlar bişirilip, destehanlar naz-nygmatlardan doldurylýar. Goňsy-golama, dogan-garyndaşa içi nygmatly okara, hatda sowgat-serpaý iberýänlerem bar.

Gudraty Güýçli Beýik Allatagala tarapyndan keramatly Gurhanyň ilkinji aýatlarynyň iberilip başlanan Gadry gijesine sahatatlylygyny we bereketliliğini mübäreк gijesi hökmünde aýra-

lyt hormat goşulýar. Müňýylyklardan gözbaş alýan dini we dünýewi ýörelgelerimize laýyklykda, bu mukaddes gijäniň hormatyna agzaç sadakalary berilýär.

Gadry gijesi mübäreк Oraza aýynyň mukaddes gijeleriniň biridir. Bu ýyl Gadry gijesi 17-nji aprelden 18-nji aprele geçilýän gijä gabat gelýär. Mukaddes gijede namaz okamagyň sogaby gaty uludyr. Oraza aýynyň sahatatly günlerinde hem-de Gadry gijesinde amal eden tagat-ybadatlaryňyz, agzaç sadakalaryňyz, merdana halkyň agzybirligi we abadançylygy, Garaşsyz Watanyň berkararlygy hem-de rowaçlygy üçin eden dogadilegleriňiz Gudraty Güýçli Beýik Allatagalaryň dergähinde kabul bolsun!

Häzirki döwürde halkymyzyň döp-desurlaryny dowam etdirmäge, milli mirasyny dünýä ýaýmaga giň ýol açyldy. Oraza aýynda halkymyzyň agyz bekläp, metjitlere tarawa namazyna baryp, döp-desurlary arkalyň ýerine ýetirmegi Garaşsyzlygynyň halkymyza açılan ajaýyp miwesidir.

Döwletmyrat DÖWLETOW,
Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň
Döwlet lukmançylyk universitetiniň
Mikrobiologiya kafedrasynyň
mugallym-öwrenijisi.

ÝAŞLAR – ÝURDUMYZYŇ GELJEGI

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ösüşiň täze sepgitlerini nazarlaýan döwletimiz ynamly öňe barýar. Halkymyzyň ýaşayş-durmuş derejesiniň ýokarlandyrylmagyna gönükdirilen işler barha giň gerime eýe bolýar. Ähli ulgamlar bilen bir hatarda ýaşlar syýasaty hem giňden dabaralanýar.

Üstümiздäki ýylyň «Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýyly» diýlip atlandyrylmagynyň özi ýurdumyzda ýaşlara bolan ynamdan söz açýar. Ýaşlarymyz Arkadagly Serdarymyzyň daşyna berk jebisleşip, ähli güýçlerini, bilimlerini hem-de başarnyklaryny Watanymyzyň ösüşlerine, dünýädäki abraý-mertebesiniň has-da belende galmagyna bagşy edýär. Gahryman Arkadagymyzyň nusgalyk eserleri bolsa dörediji ýaşlar üçin ýolgörkeziji şamçyragydyr, nusgalyk göreldedir mекdebidir.

Hormatly Prezidentimiziň «Biz ýaşlara ezi Watanymyzyň geljegini gurujylar hökmünde garaýarys. Belent maksatlara ýetmekde ýurdumyzyň ýaş nesillerine aýratyn bil bag-

laýarys» diýen sözleri türkmen ýaşlarynyň döwrebap derejede bilimlerini öleşdирir, ata Watanymyzyň ösüşine özläriniň mynasyp goşandyny goşmagy ugrundan güýç-gaýratyny

gaýgryman zähmet çekmelidiginiň beýanydyr.

Häzirki döwürde türkmen ýaşlarynyň döwrebap bilim almagy üçin diňe bir ýurdumyzda däl, eýsem, daşary ýurtlaryň öndebaryjy döwletlerinde hem giň mümkinçilikler döredilýär. Muňa mysal hökmünde, türkmen ýaşlarynyň Hytaý Halk Respublikasynyň, Russiýa Federasiýasynyň, Türkiýe

Respublikasynyň we dünýäniň beýleki ýurtlarynyň abraýly ýokary okuw mekdeplerinde dürli ugurlar boýunça bilim alyandygyny görkezmek bolar.

Gahryman Arkadagymyz hem türkmen ýaşlaryna uly ynam bildirýär. Şonuň üçin Gahryman Arkadagymyzyň öndөгörüjilikli başlangyçlary esasynda döredilen Arkadag şäheriniň edara-kärhanalaryna bellenen ýolbaşçylaryň hem ýaşlardan saýlanyp alynmagy, ýurduň geljeginiň ýaşlara ynanylyandygynyň nobatdaky subutnamasydyr.

Biz – bagtyýar ýaşlar hormatly Prezidentimiziň ynamyna eýerip, gözümiziň göreji, başymyzyň täji bolan ajaýyp ýurdumyzy dünýäniň iň ösen döwletleriniň hataryna çykarmak hemde Watanymyzyň syýasy, ykdysady we ruhmedeni kuwwatyny mundan beýläk-de artdyrmak üçin hemişe ynamly zähmet çekeris.

Güljermal ORAZGELDIÝE WA,
Tejen etrabyndy M.Köşäýew adyndaky
3-nji orta mekdebiňiň mugallymy.

Ýewropa elektrik energiýasyny eksport eder

Alžiriň energetika ministri Muhammed Arkab Ýewropa ýurtlaryna gaz eksport etmek üçin taýýarlyk işlerini alyp barýandyklaryny belledi. Ýurduň gündogaryndaky Al-Beýaz welaýatynda tebigy gaz bilen işleýän elektrik bekedini açylyp ulanmaga berildi. Ministr bu ýerde eden çykyşynda Alžiriň elektrik önümçiliginde Orta ýer deňiziniň ýurtlarynyň arasynda öňdäki

belletildi.

Şeýle hem Alžiriň Ortaýer deňizinde tebigy gaz

orunlara çykandygyny belledi. Arkab ýakyn geljekde ýurtda Gün energiýa beketleri arkaly önümçiligiň artdyryljakdygyny we bu arassa energiýanyň Ýewropa ýurtlaryna iberiljekdigini mälim etdi. Bu taslamanyň Ýewropaly hyzmatdaşlar bilen bilelikde durmuşa geçiriljekdigi

gözlegleriniň dowam etdirilýändigini aýdylý. Mundan başga-da, ministr Nigeriýa tebigy gazynyň Ýewropa akdurylmagy üçin Nigeriýa-Niger-Alžir tebigy gaz geçirijisi taslamasynyň tamamlanmagy üçin uly öňegidiglik gazanylandygyny belledi.

Umumy uzynlygy 4 m-ň kilometre barabar boljak bu geçirijiniň 1 m-ň 800 kilometrinin galandygyny habar berildi.

Arazmyrat PÄWÝEW,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit
we gaz universitetiniň talyby.

400 kilometrik wodorod geçiriji gurlar

Turbalar arkaly ilkinji nebit geçirijiler 1860-njy ýyllarda peýda bolupdyr. Şondan bäri energiýa serişdeleriniň dürli görnüşleri uzak aralyga turbalar arkaly akdurylýar. Olaryň uzynlygynyň müňlerçe kilometre ýetýänleri hem bar. Indi bolsa energiýanyň täze görnüşleri turbalar arkaly akdurylýar. Hytaýda uzynlygy 400 kilometre ýetýän wodorod geçirijiniň guruljakdygyny habar berildi. SINOPEC kompaniýasy ýurduň ilkinji wodorod geçirijisini gurjakdyklaryny, geçirijiniň Içerki Mongoliýa awtonom sebitinden Pekine çenli baryp ýetjekdigini habar berdi.

Uzynlygy 400 kilometre ýetjek geçiriji arkaly, ilkinji nobatda, ýylda 100 m-ň tonna wodorod akdurylmagy, uzak möhletli geljekde bu görkez-

jiniň 500 m-ň tonna ügetilmeği maksat edinilýär. Şeýlelikde, Pekin we Tjanszın şäherleri bilen Hebeý welaýatynda sarp edilýän adaty ýangyçlaryň wodorod bilen çalşyljakdygyny aýdylý. Bu barada berten maglumatda taslamanyň gurluşygyna

başlanjak we tamamlanjak wagty mälim edilmegi.

Golaýda Hytaýyň Milli energiýa edarasynyň ýurtda nebit geçirijileriň uzynlygynyň 28 m-ň kilometre, gaz geçirijileriň uzynlygynyň 120 m-ň kilometre ýetendigini mälim edipdi. 2035-nji ýyly çenli bolsa, gaz geçirijileriň ýene-de 65 m-ň, nebit geçirijileriň 2 m-ň kilometrinin guruljakdygyny habar berildi.

Hytaýda senagat desgalary köp ilatly şäherlere ýakyn bolup, bu ýagdaý şäherlerde howanyň hapаланmagyna getirýär. Munuň önüni almak üçin dürli çäreler geçirilýär.

Ogulgüt NURMÄMMEDOWA,
Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet
universitetiniň talyby.

Elektroawtobus öndürer

Dürli elektron enjamlaryny öndürýän «Foxconn» kompaniýasy elektrolaý önümçiligini ýola goýmagy meýilleşdirýär. «Apple» kompaniýasynyň mobil enjamlaryny we kompýuterlerini öndürýän berjän kompaniýanyň elektrolaý öndürmeği meýilleşdirýändigini köpden bäri aýdylýardy. Tehnologijä

Şeýlelikde, Gaosýun şäherindäki desgada elektrik energiýasy bilen işleýän awtobuslar we elektrolaý batareýalary öndüriler.

Kompaniýa 2020-nji ýylda elektrolaý platformasyny döretmek üçin konsorsium döredipdi. Bu konsorsium elektrolaýlar üçin işlenip taýýarlanan üňüleriň hemmeler üçin eljeterli edilmegini we ulagyň bahasynyň arzanladylmagyny maksat edinýär.

Umyt BERDILÝEW,
Türkmenistanyň Döwlet energetika
institutynyň talyby.

Robota surat çekmek öwrediler

Robot tehnologiýasynda dünýäniň öndebaryjy kompaniýasy bolan «Boston Dynamics»-iň işläp taýýarlan dört aýakly roboty mundan ozal goşun bakmak, yük ulagyny çekmek ýaly birnäçe kyn işleri ýerine getiripdi. Indi bolsa bu robota surat çekmek öwrediler. Agniýeszkä Pilat atly suratkeşiň durmuşa geçirjek taslamasynyň çäklerinde çekiljek ilkinji suratlar ýylyň ahrynda köpçüligi görkeziler.

Agniýeszkä Pilat üç sanj robota surat çekdirmegi öwreder. Ýörite programma bilen üpjün ediljek robotlar diwara berkidilen kendire ýagly reňk bilen surat çeker. Sofra bolsa bu suratlar Awstraliýada «National Gallery of Victoria» atly surat galereýasynda köpçüligi görkeziler.

Züleýha ŞERMYRADOWA,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk
uniwersitetiniň mugallymy.

11 million funt sterlinge satyldy

Altı ýyl mundan ozal Min imperiýasynyň hökümdary Çzu Di üçin ýörite ýasalan çägneк aukcion arkaly 11 million funt sterlinge satyldy. Baş penjeli aýdhanynyň şekili bilen bezelen, kündü-

ge meňzeş farfor çägneк Gonkongdaky «Sotheby's» aukcion ögi tarapyndan satuwa çykarylady. Aukcion ögi taryhy

eseriň Hytaýyň Imperatorlyk ussahanalarynda ýasalandygyny we Pekindäki köşkte ulanylandygyny üçin, şol döwürli iň gymmatly taryhy eserleriniň biridigini belleýär.

Çzu Di 1402-1424-nji ýyllar aralygynda höküm süren Min imperiýasynyň üçünji imperatory bolupdyr.

BILDIRIŞLER

2023-nji ýylyň ýanwar aýynyň 26-syna, Ahat welaýatynyň Ak bugdaý etrap salgyt bölümi tarapyndan Ataýewa Maral Ýagdyýewna berlen (HSB-209122506593) Tassyknamasyny esasynda hereket edýän şahsy telekeçilik möhürçesiniň üýtirilendigi sebäpli, ony glüýjüni üýtiren diýip hasap etmeli.

Ak bugdaý etrap pensiýa gaznasynyň bölümi tarapyndan telekeçi Nurmyradow Jepbar Amanmyradowçe 27.01.2016 ý. berlen № 0038581 belgili şahadatnamanyň üýtendigi sebäpli, ony glüýjüni üýtiren diýip hasap etmeli.

ZAMAN TURKMENISTAN	
ESASLANDYRYJYSSY – «ZAMAN–TÜRKMENISTAN» HOJALYK JEMGYÝETI	
Aprel aýynyň 14-ı, 2023 Gazetiniň möçberi 8 sahypa. A-111441	Belgi: 15/1529 Tiraýy: 6504 Bahasy: 4,50 manat
BAŞ REDAKTOR MYRATDURDY GARJANOW JOGAPKAR KÄTIP AMANMYRAT BAÝMYRADOW	
BIZIŇ SALGYMYZ: Aşgabat şäheri, 1908 (Gündogar) köçesi, 10-A jaýy. Tel/faks: 28-14-05, 28-14-36 web sahypa: www.zamanturkmenistan.com.tm elektron poçta: info.zamanturkmenistan@gmail.com	
BELLIK: Redaksiýamıza gelen hatlar yzyna gaýtarylmaýar. Gazetimizde ýerleşdirilen mahabatlardaky ýazgylaryň mazmunyna mahabat beriji jogapkardır. Gazet Türkmen döwlet neşirjät gullugynyň Metbugat merkezine ofset usulynda çap edilýär. Çap edilşiniň hilline Metbugat merkezi jogap berýär. Telefon: 399536.	
Abuna ýazylmak isleýänler üçin gazetiniň indeksi: 69477	

Arkadag şäheri – ahalteke bedewleriniň merkezi

Türkmen tebigatynyň gözəl künjekleriniň birinde bina edilýän Arkadag şäheri berkarar döwletimiziň güç-kuwwatyny we ägirt ulý ösüş mümkinçiliklerini bütün dünýä äşgär edýär. Gahryman Arkadagymyz bu ýerde milli we häzirkî zaman binagärliginiň ösen tejiribeleriniň utgaşdyrylyp, önümçilik, medeni-durmuş maksatly desgalaryň, ýaşaýuş jaýlarynyň gurluşygynyň «akylly» şäher konsepsiýasy esasynda alnyp barýlmagynyň ata Watanymyzyň döwrebap ösüşleriniň we milliligimize goýulýan sarpanyň aýdýn nuşandygyna ünsi çekdi.

Arkadag şäheriniň döredilmegi halkymyzyň buýsanjyna buýsanç goşan taryhy wakalaryň biri boldy. Hormatly Prezidentimiz 10-njy fewralda geçirilen Ministrler Kabinetiniň giňişleýin mejlisindäki çykyşynda şu ýylda gurluşygy tamamlanjak binalaryň desgalar barada durup geçmek bilen, Arkadag şäheriniň gurluşygynyň birinji tapgyrynyň ulanylmaga tabşyryljakdygyny aýratyn belledi. Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy bilen kemala gelen we gurluşygy

dowam etdirilýän bu ajaýyp şäher ýaşamak üçin has oňaýly şertleri özünde jemleýär.

Bu ajaýyp şäheriň aýratynlyklarynyň biri hem onuň ahalteke bedewleriniň merkezine öwürilmegidir. Bu ýerde Aba Annaýew adyndaky Halkara atçylyk akademiýasy, Atçylyk ulmy-önümçilik merkezi, şeýle hem Görogly adyndaky döwlet atçylyk sirkî hereket eder. Bu hem ýakyn ýyllarda Arkadag şäheriniň diňe Türkmenistanda ýa-da sebitde däl, eýsem, tutuş dünýäde halkara atçylygynyň merkezine öwüriljekdiginiň nobatdaky subutnamasydyr.

Mälim bolşy ýaly, şol giňişleýin mejlisde hormatly Prezidentimiz «Aba Annaýew adyndaky Halkara atçylyk akademiýasynyň döretmek hakynda» Permana gol çekdi. Resminama ahalteke atlarynyň tohum arassalawygyny gorap saklamak, baş sanyny köpeltmek, bu ugur boýunça hünärmenleri taýýarlamak maksady bilen kabul edildi. 2023-2024-njy okuw ýylyndan bu atçylyk akademiýasy ilkinji talpalaryny kabul eder.

Milli atçylygy ösdürmek babatda yzygiderli amala aşyrylýan işler, hususan-da, Arkadag şäherinde Aba Annaýew adyndaky Halkara atçylyk akademiýasynyň, Atçylyk ulmy-önümçilik merkeziniň, Görogly adyndaky döwlet atçylyk sirkiniň döredilmegi ýurdu-myzyň häzirkî wagtda dünýä medeniýetiniň baglygyny – ahalteke bedewini geljekki nesiller üçin aýawly saklaýan ulý halkara merkez bolup durýandygyny dolulygyna äşgär edýär. 2010-njy ýylda Halkara ahalteke atçylyk assosiasýasynyň döredilmegi atçylyk pudagyna hyzmatdaşlygy giňeltmek üçin täze mümkinçilikleri açyp, bedewlerimiziň şan-şöhretini dünýä ýüzüne ýaýmaga ýardam etdi. Türkmenistandan we daşary ýurtlardan assosiasýanyň hataryna girmek isleýän ýuridik we şahsy taraplaryň saný yzygiderli artýar. Häzirkî döwürde assosiasýanyň 30-dan gowrak döwletden 188 agzasy bar.

Her ýyl Bedew baýramy mynasybetli uzak aralyga atly ýörişler, päsgelçiliklerden bökmek boýunça bäsleşikler, ýetginjekleriň arasynda baýramçylyk at çapuşyklary we beýleki çäreler geçirilýär. Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy boýunça döredilen «Galkynyş» milli at üstündäki oýunlar toparynyň halkara sirk festiwallarynda baş baýraklara mynasyp bolmagy hem göwnüňi galkyndyryp, ýüregiňi joşdurýar. Bu çäreler milli atçylyk sungatyny mundan beýläk-de ösdürmek, çapýksuwarlary we bedewleri halkara ýaryşlara taýýarlamak bilen gönüden-göni baglanyşyklydyr.

Daňaç GAÝYPGULYÝEW,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň talyby.

Demokratik ösüşleriň aýdyň ýoly

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygunda amala aşyrylýan özgertmelerde syýasy ulgamy kämilleşdirmäge, döwlet we jemgyýetçilik durmuşynyň ähli taraplaryny demokratiýalaşdyrmaga aýratyn ornun berilýär.

Mälim bolşy ýaly, mart ayında Türkmenistanyň Mejlisiniň deputatlarynyň, halk maslahatlarynyň we geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary ýokary guramaçylyk ýagdaýynda geçirildi. Saýlawlar ýurdumyzyň syýasy partiýalarynyň üçüsiniň, ýagny Türkmenistanyň Demokratik partiýasynyň, Senagatçylar we telekeçiler partiýasynyň hem-de Agrar partiýasynyň gatnaşmaklarynda geçirildi. Onuň netijesinde, ýurdumyzyň kanun çykaryjylyk edarasyna bolan Türkmenistanyň Mejlisine deputatlaryň 125-si saýlandy. Türkmenistanyň Mejlisiniň deputatlaryna 125 adam – Türkmenistanyň Demokratik partiýasynyň 65 (52 göterim), Senagatçylar we telekeçiler partiýasynyň 18 (14,5 göterim), Agrar partiýadan 24 (19 göterim), raýatlaryň toparlaryndan 18 (14,5 göterim) adam saýlandy. Mejlisiň saýlanan deputatlarynyň 25,60 göterimi zenanlar bolup, bu hem ýurdu-myzda gender deňligine ulý ähmiýet berilýändiginiň nobatdaky subutnamasydyr. Şeýle hem deputatlaryň 45 göterimi uly, bilim ulgamlarynda, syýasy-jemgyýetçilik guramalarynda, 11 göterimi saglygy goraýuş, 6 göterimden köpräk maliýe we

ykdsadyýet, 5 göterimi durmuş üpjünçiligi, 4 göterimi oba hojalyk ulgamlarynda, şeýle-de beýleki ulgamlarda zähmet çekýän raýatlardan ybarat bolmagy halk häkimiýetiniň möhüm kanun çykaryjylyk edarasyna halk hojalygynyň ähli ugurlarynda zähmet çekýän wekilleriniň wekilçilik edýändigini görkezýär.

Saýlawlaryň uzsýüre Türkmenistanyň Mejlisiniň deputatlary bilen duşuşyk geçirilip, berkarar Watanymyzy ýokary depginler bilen ösdürmäge, mähriban halkymyzyň ýaşaýuş-durmuş derejesini has-da ýokartlandyrmaga gönükdirilen wezipeleri ara alyp maslahatlaşmak indi asyly döbe öwürildi.

Hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzyň deputatlar düzümi bilen duşuşygy boldy. Onda milli parlamentiniň öňünde durýan wezipeler anyklaşdyryldy hem-de türkmen döwletiniň ösüşiniň nobatdaky tapgyrynda kanunçykaryjylyk işiniň

ileri tutulýan ugurlary kesgitlenildi.

Mejlisiň deputatlary bilen geçirilen maslahatda çykyş eden hormatly Prezidentimiz Berkarar döwletini täze eýgämyň Galkynyş döwründe ýurdumyza amala aşyrylýan giň gerimli özgertmeleriň netijesinde syýasatda, ykdysadyýetde, medeni-durmuş ugurlarynda ulý ösüşleriň gazuylýandygyny belläp, halk hojalygynyň ähli ugurlarda mynasyp ösüşiň dowam etdirilmegi üçin zerur bolan kanunçylyk binýadynyň berkidilmegi ugrundan möhüm görkezmeler berdi.

Häzirkî döwürde Mejlisiň deputatlary, syýasy partiýalaryň we jemgyýetçilik guramalarynyň agzalary öňde durýan wezipelere amal edilmegine mynasyp goşant goşýarlar. Mejlisiň deputatlary milli kanunçylygy döwrebaplaşdyrmak, halkyň arasynda guralýan jemgyýetçilik-syýasy çäreleriň dowamynda Garaşsyzlygymyzyň ähmiýetini, many-mazmununy giňden wagyz etmek, halkara hyzmatdaşlygyny işjeňleşdirmek, parlamentiniň işine ösen tejiribeleri ornaşdyrmak boýunça hormatly Prezidentimiziň öwüt-ündewlerini hem-de maslahatlaryny üstünlikli ýerine ýetirmek boýunça toplumlaryň işleri alyp barýarlar.

Tawus ALLANUROWA,
Türkmen döwlet binagärlilik-gurluşyk institutunyň mugallymy.

Saglygymyzy berkitmekde bedenterbiýäniň we sportuň orny

Sagdynlyk we ruhubelentlik esasy durmuş gymmatlygy bolan insan saglygyny, adamlaryň asyly ýörelgelere, beýik maksatlara bolan egsilmez ynanymy hem-de belent ruhuny özünde jemleýär. Sagdyn durmuş ýörelgesi ýurdumyzyň durmuş syýasatynda öz beýanyyny tapýar. Häzirkî wagtda «Raýatlaryň saglygyny goramak hakynda», «Bedenterbiýe we sport hakynda», «Atmosfera howasyny goramak hakynda» Türkmenistanyň Kanunlary kabul edildi.

Bütindünýä Saglygy Goraýuş Guramasynyň hem dünýädäki her bir adamyň saglyga bolan hukugyny durmuşa geçirmäge ýardam bermek ugrundan iş alyp barýar. Bütindünýä Saglygy Goraýuş Guramasynyň Türkmenistanyň arasynda, esasan, ýedi ugur boýunça hyzmatdaşlyk edilýär. Olar ýokanç keseller, ýokanç däl keseller, ömrüň bütün dowamynda saglygy berkitmek, saglygy goraýuş ulgamy, jemgyýetçilik saglygyny goramak ulgamynda adadatan daşary ýagdaýlara taýýarlygy, epidemiologik gözgeçilgi üpjün etmek, saglygy goraýuşyň başlangyç tapgyrynda mümkinçilikleri güçlendirmek, daşky gurşawyň we howanyň üýtgemeginiň täsiriniň netijeleriniň ügňleşdirmek meseleleridir.

Saglyk adam üçin däl, eýsem, tutuş jemgyýet üçin bahasyna getip bolmajak baýlykdyr. Adamyň saglygy durmuş, daşky gurşaw we biologik faktor-

da», «Türkmenistanda 2021-2025-nji ýyllarda bedenterbiýäni we sporty goldamagyň hem-de ösdürmegiň Maksatnamasynda», «Berkarar döwletini täze eýgämyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022-2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynda» raýatlaryň saglygyny berkitmek, gorap saklamak we pugtalandyrmak, türkmen sportuny goldamak, sportda

Türkmen türgenleriniň ulý üstünlikleri

Sportuň döwlet syýasatynda ileri tutulýan ugur hökmünde has-da ösdürilmegi, ilkinji nobatda, köpçülikleýin bedenterbiýe-sagaldyş hereketlerini alyp bermäge, wagyz etmäge, şol bir esasyda köp sanly raýatlary giňden çekmek arkaly sportuň ähli babatda netijeliligini artdyrmaga, jemgyýetimizde sagdyn-durmuş ýörelgelerini kemala getirmäge gönükdirilenidir.

Türgenlerimiziň iri halkara ýaryşlarda üstünlikli çykyş etmegi Garaşsyz döwletimizde köpçülikleýin bedenterbiýe hereketiniň we sportuň ösdürilmegine aýratyn üns berilýändiginiň aýdyň subutnamasydyr. Munuň özi Türkmenistanyň halkara sport giňişligindäki abraýynyň barha belende galmagyna gönüden-göni ýardam berýär. Soňky ýyllarda ýurdumyza sport hereketini ösdürmek üçin giň mümkinçilikler döredildi – ähli welaýatlarda zerur sport jaýlary bilen üpjün edilen häzirkî zaman bedenterbiýe-sagaldyş toplumlary, köpugurlu stadionlar we beýleki ugurdaş desgalar gurduldy.

Ýurdumyzyň sport taryhy ajaýyp ýeňişlere beslenýär. Täze taryhy eýjümda ulý sport üstünlikleri, şol sanda 2021-nji ýylda Yaponiýada geçirilen XXXII tomsuky Olimpiýa oýunlarynda gazanylan ilkinji Olimpiýa kümüş medaly bilen onuň üsti ýetirildi. Şeýlelikde, ýurdumyzyň türgenleriniň häzirkî

nestliniň gazanyan ulý üstünlikleri we ýeňişleri türkmenistanlylaryň kalbynda buýsanç duýgularyny döredýär.

Ine, golaýda dörlü ýaryşlarda ýurdumyza mynasyp wekilçilik eden türgenleriň ençemesi sylaglandy. Halkara sport ýaryşlarynda ýurdu-

myza mynasyp wekilçilik eden türgenleri sylaglamak indi asyly döbe öwürlip, bu dabara olaryň türkmen sportuny ösdürmäge goşýan goşandy-nyň ykrar edilmegidir.

2023-nji ýylda geçirilen halkara ýaryşlarda baýrakly orunlara mynasyp bolup, tapawuttanan türgenleriň köp sanlysyna hormatly Prezidentimiziň we Gahryman Arkadagymyzyň adyndan gymmat bahaly sowgatlar gowşuryldy. Türkmen türgenleri ýylyň başyndan bäri Albaniýa Respublikasynyň Durres şäherinde

ýetginjekleriň arasynda geçirilen Agyr atletika boýunça dünýä çempionatynda, Tailandyň paýtagty Bangkok şäherinde mart aýynyň başynda geçirilen suwda ýüzmek boýunça Aziýanyň açyk çempionatynda, Özbegistanyň paýtagty Daşkentde taekwondo boýunça geçirilen Merkezi Aziýanyň birinji çempionatynda, Bosniýa we Gersgowinanyň paýtagty Sarajewoda geçirilen dzjudo boýunça Ýewropanyň kubogy ugrundan ýetginjekleriň arasyndaky bäsleşikde, Russiýanyň paýtagty Moskwa şäherinde geçirilen Samoniy esaslardyrjylaryň kubogy atly halkara ýaryşda, Gruzianýň paýtagty Tbilisi şäherinde geçirilen halkara ýaryşda, Ulan-Bator şäherinde geçirilen Aziýanyň we Okeaniýanyň çempionatynda, Isa-Taun şäherinde guralan Günbatar we Merkezi Aziýanyň sebit saýlama ýaryşlarynda, Kolombo şäherinde geçirilen tennis boýunça ýetginjekleriň halkara ýaryşynda we «Karate 1 – Ýaşlaryň ligasy» karate-dö boýunça Fujeýra şäherinde (BAE) geçirilen halkara ýaryşda dörlü derejeli medallara mynasyp boldular.

Behişt OJAROWA,
Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň fakultet terapiýasy kafedrasynyň assistenti.

Sanly ulgam: ykdysady ösüşlere badalga

Hormatly Prezidentimiziň oňlangyşlykly we öndengörüjilikli ykdysady syýasaty Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistanyň milli ykdysadyýetiniň belent sepgitlere ýetmegine itergi berýär. Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşlar ýylynda-da halk hojalygymyzyň dörlü pudaklarynyň we beýleki ulgamlarynyň tehnologiýa we tehnik binýadyny döwrebaplaşdyrmakda degerli işler durmuşa geçirilýär. Bu meselede sanly ykdysadyýetiň ösdürilmegi aýratyn ähmiýete eýedir. Täze ulgamyň çylşyrymly önümçilik kuwwatlyklaryny dolandyrmakda, beýleki ulgamlaryň çalt depginlerde ösdürilmegine orny uludyr. Şonuň üçinem ýurdumyza 2019-2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiýasy üstünlikli durmuşa geçirilýär. Bu resminamada sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň tapgyrlaryny wezipeleri kesgitlenendir.

Paýtagtymyza geçirilen Türkmenistanyň Söwda toplumynyň sergisinde Söwda-

maglumat portalyňyň işe girizilmegi ýurdumyzyň okgunly ösüş ykdysadyýetinde möhüm wakadyr. Täze portal, ilkinji nobatda, biziň ýurdumyz üçin Merkezi Aziýa döwletleri bilen aç-açan serhetüsti söwda amallaryny alyp barmakluga amatly şert döredýär. Şeýlelikde, Halkara söwda merkezi tarapyndan Birleşen Milletler Guramasynyň Söwda we ösüş boýunça konferensiýasynyň (UNCTAD) goldamagynda we Türkmenistanyň söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi bilen hyzmatdaşlykda «Ready4Trade Merkezi Aziýa» taslamasynyň çäginde amala aşyrylan bu onlaýn platforma dünýäniň 30 döwletinde peýdalanylman bilen, Bütindünýä Söwda Guramasynyň hyzmatdaşlykda söwdanyň ýerleşdirilmegi esasy maksadyň berjaý edilmegine ýardam edýär.

Häzirkî döwürde milli ykdysadyýete sanly tehnologiýalaryň tapgyrlaryny ornaşdyrmagyny bilen halk hojalygyny dolandyrmagyň hili we netijeliligi ýokartandyrylýar, ykdysadyýetiň bingätlyk pudaklarynyň bäsdeşlige ukyplylygyny üpjün edilýär. Maksatnamada bellenilgi ýaly, sanly tehnologiýalara esaslanýan başlangyçlaryň durmuşa geçirilmegi ykdysadyýetde goşmaga gymmatly döretmekde we çykdaýlary ahalteke möhüm ugur bolar. Munuň özi 2028-nji ýyly çenli döwürde ýurduň jemi içerki önüminiň ösüş depgininiň ýokartanmagyny gazanmaga mümkinçilik döreder. Jemi içerki önümiň möçberindeki döwlete dahylsyz bölëgiň paýyny artdyrmak maksat edinilýär.

Dünýä ykdysadyýetinde sanly aragatnaşyklaryň häzirkî ýagdaýyndan ugur alyp, 2022–2028-nji ýyllar üçin Türkmenistanyň ösüş strategiýasy elektron senagatyny ösdürmek, milli sanly platformalaryň esasynda sanly aragatnaşygy kämilleşdirmek, ykdysadyýetiň pudaklaryna sanly tehnologiýalary ornaşdyryp, elektron resminamalar dolanyşygyna hem-de elektron şahsýügetnamalar ulgamynda dolulygyna geçmek, önümçiligi uzak aralykdan dolandyrmak, sanly hyzmatlar ulgamyň gerimini giňeltmek wezipelerini ileri tutýar. Geljege gönükdirilen bu wezipeler, öz gezeginde, milli elektron harytlar bilen üpjünçiligi, maglumat-aragatnaşyk, şol sanda internet hyzmatlarynyň hiliniň we elýeterliliginiň ýokartyrylmagyny, bu hyzmatlaryň geriminiň giňeldilmegini, milli IT-hünärmenleriň bilim derejesiniň kämilleşdirilmegini talap edýär.

Ogulnur GOŞAÝEWA,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň talyby.

Magtymguly Pyragy – şygryýet şalygynyň hökümdary

Gündogar edebiýatynda öçmejek yz goýan, poeziýa äleminde ady altyn harplar bilen ýazylan beýik akyldarlaryň biri hem Magtymguly Pyragydyr. Onuň bize galdyran döredijiliginiň gymmatyna diňe bir çeper söz, şygry jähetden baha berilse, Magtymgula diňe şahyr hökmünde garalsa, bärden gaýdyldygyny bolar. Ol diňe bir türkmen halkynyň däl, eýsem, dünýäniň pelsepewi pikirlerini ösdüren, çeperçilik aňyny nurlandyrýan, dünýewi durmuşy çeper söhledendiren akyldar şahyrdy. Oňa şygryýet dünýäsiniň täjini başyna geýen hökümdar diýsek hem ýalňyşmagaýar.

Magtymgulyň ady, onuň şahyryna owazy öz döwründe we şondan soňraký ýyllarda, aýratynam Berkarar döwletini täze eýgämyň Galkynyş döwründe hormatly Prezidentimiziň ýokary derejedäki umumy döwlet syýasatynyň netijesinde, ýedi ulykly gaýbaňlanýan ýaň bolup, älem-jahana ýaýrady. Bu adyň özboluslyg, iňňän gymmatly tarapy onuň ýeke-täk bir şahsýüetiniň mertebesini aňlatman, eýsem, tutuş bir milletin – türkmeniň at-owazasyny, abraýyny tug kimin belende galdyrandygyny bilen düşüňtendi. Şahyryň mertebesi, onuň türkmeniň taryhyndaky, jemgyýetçilik-syýasy, medeni-edebi durmuşyndaky orny müdimidir. Magtymguly türkmeniň kalbuna iň beýik ynanç, aňyna bolsa durmuşyň ýagşysyny-ýamanyny hatasyz seljerýän mähek daşy, göreçlerine öçme-

jek nur bolup çalyldy. Dogrusyny dogry aýtmaly, batyrlıgyny, adamsakçılıgyny azaltlygyny, zähmetsöýerligini, halallıgyny, watanperwerligini, parasatlygyny, kiçigöwünligini, kanagatlylygyny, oňsuklygyny, myhmansöýerligini, umytlılygyny we adama mahsus gaýry birnäçe oňat häsiýetleriň hemmesini özünde jemleýän türkmeniň hakyky bitewi keşbi häli-häzirlere Magtymgulyň döredijiligindäki ýaly derejede doly we köptaraply, çeper we çuňňur, adamzat kalbynyň içinden eriş-argaç bolup geçşi ýaly ähli döwürleriň durmuş hakykatyna laýyk gelýän rüwüşlerde şekillendirilen däl.

Onuň şygrylary öz döwründe ynsan kalbyny epgekden we gurakçylykdan halys surmagan topraga ýagan sahawatly ýaguş ýaly gandyrdy. Ol diňe bir öz döwründe däl-de, häzirkî döwürimizde hem tutuş adamzatjemgyýetini özgerdiji, terbiýelejiji güýç bolup durýar. Beýik akyldaryň şygrylary ynsan kalbynyň ruhy lukmany bolup, daşyň ýüzüne iňňe bilen oýup ýazylan ýaly, her bir adamyň ýürek töründe ornun alýar.

Asyrlaryň jümüşinden ýol ýasap, häzirkî günlerimize gelip ýeten şygrytlarynyň aglabala bölegi bolsa edep-terbiýeçilik, watançylyk şygrytlarydyr. Beýik akyldaryň watançylyk goşgularynda watançylyk duýgusynyň inçe we ýiti beýan edilmegi hakyky taryhy mazmuna eýedir. «Türkmeniň» goşgusynda «Jeghun bilen Bahry-hazar arasy» diýip bir setirde türkmen kartasyny suratlandy-

magy hem munuň aýdyň subutnamasydyr.

Magtymguly Pyragynyň esasy öňe süren maksady bolsa türkmeniň bir bitewüligini gazanmak, jebis bir döwleti gurmak bolupdyr. Ol bütün ömründe berkarar döwletini arzuwynda gezipdir. «Türkmeniň», «Gürgenin», «Türkmen binasy», «Istärin» ýaly goşgularyny muňa mysal getirmek bolar.

**Ýalan dünýäde gürmäge,
Döwlet ber, aşret sürmäge,
Ömür ekläp, gün görmäge,
Segsen ýyl pursat istärin.**

**Pyragy, uşka ugraşdym,
Derjã girdim, möwje düşdüm,**

**Hor galmasyn puştdan-puşdum
Berkarar döwlet istärin.**

Häzirkî wagtda şahyryň goşgularynyň köpüsi halk aýdymlaryna öwürildi, şol goşgusy setirleri adaty adamlaryň durmuşyna pugta ornaşan hem bol-sa ganatly sözlere we nakyllara öwürülip galypdyr. Magtymguly Pyragy birnäçe şahyrlaryň gaýyubana halypasy bolup, döredijilik ýolunda ulý görele mekdebe öwürüldigini aýtsak hem ýalňyşmasyr.

**Şanyň ýitme geçse geçsin asyrlar,
Nakyla öwrülen her bir setirleň,
Ýoluna çyragdyr bu ýaş nesilleň
Paňhas mekdebesiň bu gün Pyragym.**

Öz halkyny söýen şahsýet beýleki halklary hem söýmäge ukuplydyr, öz mertebesini saklap bilen adam ähli adamlaryň mertebesini belent göterip biler. Şahyryň öz döwründe dünýä, ynsan, ýaşaýuş baradaky halka ýaýan oňun pelsepewi garaýuşlary, jemgyýetiň, adamlaryň ruhy kämiliği baradaky eden wesýetleri öz halkyna bolan çäksiz söýgüsiniň netijesidir. Magtymguly döwürdeşlerini, halky adalatly jemgyýetiň, bagtly ýaşaýuşyň gözbaşynyň nämedigine göz ýetirmäge, bolup geçýän zatlaryň düýp mazmunyna düşünmäge çagyrdy. Adamlary paňhaslanmaga, özüne düşünmäge, millet hökmünde özüni tanamaga ugrukdyrdy. Öz iliniň adada, parahat durmuşda ýaşamagyny, ulymlıy-bilimli bolmagyny, medeniýetiniň beýgelmegini arzuwlan beýik şahyr halkyna pähim- parasatdan

we şirin duýgulardan püre-pür bolan ajaýyp şygrylar hazynasyny miras galdyrdy. Bu ajaýyp şygrytlardaky ýugruny ýeten, sagdyn pikirler diňe bir türkmen halkynyň geljegi üçin däl, bütün adamazdaky durmuşy we ruhy zerurlyklary üçin mynasyp ýol-ýörelge boldy. Hut şonuň üçin hem, şahyryň şygrylar dünýäsiniň gymmatly milli çäklerden çykup, dünýä edebiýatynyň medeni gymmatlyklaryna, adamzat paňhasynyň genji-hazynasyna öwürildi. Magtymgulyň döredijiligi bu gün diňe türkmen halkyna däl, eýsem, tutuş adamazda ruhy lezzet berýär. Şonuň bilen birlikde, şahyryň döredijiligi durmuş bilen baglanyşykly meseleler babatda oýlandyryan döredijilikdir.

Berkarar döwletini täze eýgämyň Galkynyş döwri bolsa Magtymguly Pyragynyň bütün ömrüniň dowamynda arzuwlan döwürdür. Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Serdarymyzyň yhasy bilen şahyryň abraý-mertebesi has-da artyp, onuň eserleri dörlü daşary ýurt dillerine terjime edildi. Magtymguly Pyragy bu gün umumy adamzat kalbynyň beýik akyldar şahyryna öwürildi.

Gülşat AKYÝEWA,
Türkmen döwlet maliýe institutunyň «Buhalterçilik hasaba alnyş» kafedrasynyň müdiri, ulý mugallymy.
Ymamguly REJEPOW,
Türkmen döwlet maliýe institutunyň «Buhalterçilik hasaba alnyş» kafedrasynyň mugallymy.

DÜNYÄ HABARLARY

gysga setirlerde

► **Sanna Marin işinden çekildi.** Finlýandiýanyň Premýer-ministri Sanna Mariniň Sosial-demokratik partiýasy 2-nji aprelda geçirilen parlament saýlawlarynda ýeňişe duçar bolandan soň, iş başyndan gitdi. Bu partiýa ýurtda geçirilen saýlawlaryň netijesinde üçünji orny eýeledi. Birinji orny Milli koalisiýa partiýasy eýeledi.

► **90 ýyl doldy.** Täjigistanyň Baş Botanika bagynyň döredilenine şu ýyl 90 ýyl dolýar. Bu özboluşly seýilbagda dünýäniň çar künjeginden getirilen on müňlerçe ösümlik bar. Bag şäherlileriň we myhmanlaryň iň halalyan ýeridir, biologlar hem bu ýerde dürlü ylmy barlaglary alyp barýarlar.

► **Iň uly ýakut satylar.** «FURA Gems» kompaniýasynyň üze çykan ýakuty 8-nji iýunda Nýu-Yorkuň «Sotheby's» auksionynda satylar. «Estrela de Fura» ýakuty 55,22 karat bolup, gymmaty 30 million dollardan gowrak. Taraşlanmazdan ozal, ýakutyň agramy 101 karat bolup, dünýäniň iň uly gymmat bahaly daşydy.

► **Sanawda birinji boldy.** «Tesla» bir ýylda dünýäniň iň gymmat awtomobil brendleriniň sanawynda «Mercedes-Benz» bilen «Toyota»-dan öňe geçip, ikinji gezek birinji orny eýeledi. Muny «Brand Finance»-yň maglumatlary delilendirýär. Häzirki wagtda «Tesla» brendiň bahasy 66,2 milliard dollar bilen bahalandyrylýar.

► **Nebitiň bahasyny ýokarlandyrdy.** Saud Arabystany maý ayında Aziýadaky müşderileri üçin nebitiň bahasyny ýokarlandyrdy. Bu barada «Saudi Aramco» kompaniýasy habar berýär. Bu kompaniýa eýýäm üçünji aý Aziýadaky aljyýlar üçin bahany ýokarlandyrdy. «Saudi Aramco» Aziýa ähli eksport edilýän nebitiň, takmynan, 60%-ini ibeýär.

► **Täze enjamyňyň hödürler.** «Apple» köpden bäri garaşylýan garuşyk hakukaty äňnegiň görkeziljek senesini kesgittledi. «Bloomberg»-iň habaryna görä, täze önüm 5-nji iýunda Bütindünýä işläp düzüjiler maslahatynda (WWDC) hödürler. «Apple»-iň giňeldilen virtual hakukaty äňnegi kompaniýanyň iň uly taslamalarynyň biridir.

► **Täze krossowerini tanşdyrdy.** «Toyota» kompaniýasy Alabamanyň Hantswil şäherinde ýerleşýän «Mazda Toyota»-nyň täze zawodynda «Toyota Corolla Cross Hybrid» krossowerini hödürledi. Tigirleri kämil hereketlendiriji bilen üpjün edilen awtoulaga 0-dan 100 kilometr tizlige çykmak üçin 8 sekunt wagt gerek.

► **«Beatles»-iň ýazgysy tapyldy.** BBC-niň žurnalistleri tarapyndan Britaniýanyň meşhur «The Beatles» toparynyň ýazgysy tapyldy. Toparyň bir sagatlyk konserti 1963-nji ýylda ýazgy edilip, 60 ýyllap saklanyldy. Ýazgyny žurnalistlere Bakingemşiriň ýaşagujysy Jon Bloomfild berdi. Ol 15 ýaşundak konserti magnitafonda ýazgy eden eken.

► **Täze planšet hödürler.** Koreýa Respublikasynyň tehnologiýa ägirdi bolan «Samsung» eplenýän mehanizmlili we epilýän ekranly ikinji planšetini hödürlemekçi. Bu barada «NotebookCheck» neşiri habar berdi. «Galaxy Z Tab» diýlip atlandyrylýan bu planšetini güýzde müşderilere hödürlenjekdigi habar berilýär.

TARYHDA ŞU GÜN

► 1900-nji ýylyň 14-nji aprelinde açylan Bütindünýä sergisi 12-nji noýabra çenli Parižde dowam etdi. Täze XX asyry garşylamak serginiň baş nyşany boldy. Yedi aýyň dowamynda sergä 50 milliondan gowrak adam barýp, şol döwürde rekord sandy. Sergi ýurduň gaznasyna 7 million frank girdeji getirdi.

Korol Karl III täç geýdiriler

► Korol Karl III täç geýdiriliş dabarasynda guraljak ýöriş 1953-nji ýylda ejesi Ýelizawetanyň (1926-2022) geçen sekiz kilometr ýörişinden dört esse gysga bolar we munuň üçin iki dürli kareta ulanylar. 6-njy maýda guraljak dabara baradaky täze maglumatlar monarh diwany tarapyndan mälüm edildi.

Bukingem köşgünden Westminster abbatlygyna çenli uzaýan ýoldan Korol Karl III we aýaly Kamilla häzirki zaman karetasyna geçerler. Bu abbatlykda 2 müň myhmanyň gatnaşmagynda Karl III täç geýdiriler. Bu kareta bilen ikinji gezek Ýelizaweta II 2014-nji ýylda parlamentde çykyş etmek üçin barypdy.

Korol Karl III we aýaly yzy-na dolananlarynda 1762-nji ýylda ýasalan altyn kareta

ýola düşerler. Bu kareta monarhlar tarapyndan iň möhüm wakalarda, şol sanda 1953-nji ýylyň 2-nji iýunynda häzirki Korolyň ejesi Ýelizaweta

tanyň täç geýdiriliş dabarasyna ulanylypdy. Sekiz ata goşulýan dört tonnalyk kareta, adaty amortizasiýa ulgamy bilen enjamlasdyrylandy. «Saýlanan kareta» Westminster abbatlygyna tarap uzaýan ýolda sada ýörişi, Bukingem köşgüne dolanyşda

bolsa, has dabaraly ýörişi görkezdi. Bu onuň Alyhezerleriniň şahsy kararydyr» diýip, «Sky News» teleaýlymy Korolyň diwanynyň wekiliniň sözlerine salgylanýar.

Monarh tagta geçenden soň, oňa Tauerde saklanýan 400-den gowrak gymmat bahaly daşlar bilen haşamlanan 2,2 kilogram agramly keramatly Eduard täji geýdiriler. Britan tagtynyň mirasdüşeri öňki monarh aradan çykandan soň Korol bolýar, ýöne birnäçe aýdan soň täç geýdirilýär. Georg VI (1895-1952) aradan çykandan bir ýarym ýyl töweregi geçensoň gyzy Ýelizaweta täç geýdirilipdi. Westminster abbatlygynynda 1066-njy ýyldan bäri 39 iňlis we britan monarhynyň başyna täç geýdirilipdir.

Saud Arabystanynda geçiriler

► Arap döwletleriniň ligasynyň (LAS) indiki sammiti 19-njy maýda Saud Arabystanynda geçiriler. Bu barada guramanyň Baş sekretarynyň kömekçisi Husam Zaki mälüm etdi.

«Arap döwletleriniň ligasynyň 32-nji sammitiniň 19-njy maýda Saud Arabystanynda geçirilmegine garaşylýar. Bu sene Arap döwletleriniň ligasynyň Baş sekretary Ahmed Abu al-Geýt bilen patyşalygynyň hökümetiniň sammiti geçirmäge razylýk beren geňeşmelerinden soň kesgittenildi» diýlip, Zakiniň sözleri guramanyň web sahypasynda ýerleşdirilen habarda getirilýär. Ol sammitden öň ministrler derejesinde birnäçe taýýarlyk maslahatlarynyň geçiriljekdigini belledi.

Mundan öň, Patyşalygynyň Daşary işler ministrligi Er-Riýadynyň sammiti geçirmäge taýýardygyny habar beripdi, ýöne takyk senesi belli däl. Arap ligasynyň ozalky sammiti geçen ýylyň noýabr ayında Alžirde geçirildi.

Bu, sebit guramasynyň agza döwletleriniň

ýolbaşçylarynyň üç ýyldan gowrak wagtyň içinde ikinji güzbe-güz duşuşygy boldy. Ondan öň sammitler pandemiýa sebäpli uza süýşürilipdi.

Alžirde geçirilen sammitiň gün tertibinde sebitdäki möhüm meseleler we azyk howpsuzlygy meseleleri girizilipdi. Sammite gatnaşýjylyk sebit we halkara derejesinde garaşsyzlaryny beýan edýän jarnamany kabul etdiler.

ŞHG-niň medeni we syýahatçylyk PAÝTAGTY BOLAR

► Almaty 2023-2024-nji ýyllar üçin ŞHG-niň medeni we syýahatçylyk paýtagty hökmünde tassyklandy. Bu barada Şanhaý Hyzmatdaşlyk Guramasyna (ŞHG) agza ýurtlaryň medeniýet ministrlikleriniň ýolbaşçylarynyň onlaýn maslahatlyndan soň Gazagystanyň Medeniýet we sport ministrliginiň metbugat gullugy mälüm etdi. Ministriň wezipesini wagtlaýyn ýerine ýetiriji Aşat Oralow Almaty şäherine 2023-2024-nji ýyllar üçin ŞHG-niň medeni we syýahatçylyk paýtagty derejesini bermek meselesini gozgaýdy. Wekiller we ŞHG-niň Baş sekretarynyň orunbasary Janyş Keýin onuň teklibini goldady. Gazagystan 2023-nji ýylyň iýulyndan 2024-nji ýylyň iýuly aralygynda Şanhaý Hyzmatdaşlyk Guramasyna baýlyklyk eder.

2001-nji ýylda döredilen Şanhaý Hyzmatdaşlyk Guramasy (ŞHG) dünýäniň iň iri bileleşikleriniň biridir. Bu bileleşige Hytaý, Russiýa, Gazagystan, Gurgy-

zýstan, Täjigistan, Özbegistan, Hindistan we Pakistan girýär. Owganystan, Belarus, Eýran we Mongoliýa ýaly ýurtlaryň synçy derejesi bolup, Azerbaýjan, Ermenistan, Kamboja, Nepal, Türkiýe we Şri-Lanka gepleşik boýunça hyzmatdaş ýurtlar bolup durýar.

Internet kabelini geçirmekçi

► Hytaý Aziýany, Ýakyn Gündogary we Ýewropany birleşdirjek suwasty optiki süýümlü torý geçirmek meýilnamasyny işläp düzýär. Habarly çeşmeler taslamanyň bahasynyň 500 million dollardygyny belläp, ony «SeaMeWe-6» atly amerikan taslamasynyň bäsdeşi diýip atlandyrdy.

Hytaýyň EMA (Europe, Middle East, Asia) diýlip atlandyrylýan bu kabel meýilnamasy Aziýany, Ýakyn Gündogary we Ýewropany birleşdirer hem-de Hytaýyň Haýnan welaýatlygynyň Singapur, Pakistan, Saud Arabystany, Müsür arkaly uzap, Fransiýa baryp ýeter. Taslamanyň üstünde «China Telecom», «China Mobile Limited» we «China Unicom» ýak HHR-iň üç sany esasy internet operatory işleýär.

Häzirki wagtda dünýä-

däki internet torunyň 95%-den gowragy global telekommunikasiýa kompaniýalaryna degişli suwasty kabellerinden geçýär. Bu ösen infrastruktura has uzak aralyklara çalt, ugtybarly maglumat bermäge mümkinçilik berýär.

FAO: azyk önümleri yzygiderli arzanlaýar

► Dünýäde azyk önümleriniň bahasy 12 aý bäri arzanlamagyny dowam etdirýär. Bu barada Birleşen Milletler Guramasynyň Azyk we Oba hojalygy guramasy (FAO) habar berýär.

Däne we ösümlik ýaglarynyň global nyhlarynyň pese düşmegi sebäpli azyk önümleriniň bahalary 12 aý bäri aşaklady. Azyk harytlarynyň bahasynyň görkezijisi 2023-nji ýylyň mart aýynda 126,9 punkt bolup, öňki aýdan 2%-den azrak we 2022-nji ýylyň mart aýynyň iň ýokary derejesinden 20,5% aşaklady. Dänäniň bahasynyň görkezijisi fewral aýy

bilen deňeşdirilende, 5,6% aşaklady, şunuň bilen birlikde Awstraliýada ýokary önümçilik, Ýewropa Bileleşiginde ekleş şertleriniň gowulanmagy, Russiýadan ýokary üpjünçilik we Ukrainadan eksportuň dowam etmegi netijesinde bugdaýyň global bahasy 7,1% aşaklady.

Mekgejöweniň dünýädäki bahasy Braziliýada rekord hasyla garaşylyp, 4,6% aşaklady.

Hindistan, Wýetnam we Tailand ýaly esasy eksport edýän ýurtlarda hasyl ýygnamagyň netijesinde tüwiniň bahasy 3,2% aşaklady.

Ösümlik ýagynyň bahasynyň görkezijisi geçen aý bilen deňeşdirilende 3,0% pes, 2022-nji ýylyň mart aýynyň derejesinden 47,7% pes, şeýle-de köp sanly global ätiýaçlyklar we durnukly import islegleri soýa, raps

we günebakar ýaglarynyň bahasynyň aşaklamagyna sebäp boldy. Süýt önümleriniň bahasy mart aýynda 0,8% aşaklady.

Şeýle-de bolsa, FAO-nyň hasabatlynda şekerliň we etiň bahalarynyň deňişlilikde, 1,5% we 0,5% ýokarlanandygyny bellemliýär. Gara deňiz ylaýsagy Afrikadaky azyk ýetmezçiligi baradaky aladalary hem azaltýar, çünki ýokym köp babatda eksporta garaşly bolup durýar. Şeýle-de, azyk önümleriniň bahasynyň aşaklamagy Ýewropadaky azyk harytlarynyň bahalaryna heniz düýpli täsir etmedi.

Kennediniň inisi saýlawlara gatnaşmakçy

► Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň 35-nji Prezidenti Jon Kennediniň (1917-1963) inisi Robert

Kennedi ýurduň indiki Prezident saýlawlarynda iň ýokary hökümet wezipesine dalaş etmekçi. Bu barada CNN teleaýlymy habar berýär. Syýasatçy 2024-nji ýyldaky saý-

lawlara gatnaşmak üçin ýüz tutdy. Ol Demokratik partiýa tarapyndan dalaş etmegi maksat edýär. 69 ýaşly Robert Kennedi aklawy we daşky gurşaw boýunça aktiwist. Onuň kakasy Robert Kennedi (ulusy) (1925-1968) ABŞ-da syýasatçy we döwlet işgäri hökmünde tanalýardy. Robert Kennedi ABŞ-nyň Baş prokurory wezipesini eýeledi we 1968-nji ýylda prezidentlige dalaş etdi. Mundan başga-da, ol Jon Kennedi bilen dogan.

Häzirki wagtda iki dalaşgär 2024-nji ýyldaky saýlawlara gatnaşmak baradaky niýetini mälüm etdi – Kennedi (kiçi) we ýazyjy Marianne Wilýamson. Ýurduň häzirki Prezidenti Jozef Baýden ýene-de saýlawlara gatnaşmaga taýýardygyny aýtdy. Emma muňa garamazdan, heniz bu barada resmi beýanat bermedi.

GERB-SDS ýeňiş gazandy

► Bolgariýanyň Merkezi saýlaw geňeşi tarapyndan mälüm edilen gutarnykly netijelere görä, «Bolgariýanyň Ýewropa ösüşi üçin raýatlary» koalisiýasy we Demokratik güýçler bileleşigi (GERB-SDS) Bolgariýada nobatdan daşary geçirilen parlament saýlawlarynda ýeňiş gazandy. Koalisiýa 26,49% ses bilen 240 deputat orunynyň 69-syna eýe boldy.

Merkezi saýlaw komitetiniň maglumatlaryna görä, ikinji orunda «Özgerişleri dowam etdireris» we «Demokratik Bolgariýa» blogy gelip, 24,56% sese we 64 orna eýe boldy.

Ýene-de dört syýasý topar 4% çäkdən geçip, parlamente girmegi başardy: «Galkynyş» partiýasy (14,16% we 37 orun), Hukuklar we azatlyklar hereketi (13,72% we 36 orun) «Bol-

gariýa üçin bolgar sosialistik partiýasy» koalisiýasy (8,93% we 23 orun) we «Şeýle halk bar» partiýasy (4,11% we 11 orun).

Merkezi saýlaw toparynyň maglumatlaryna görä, saýlawlara gatnaşanlaryň sany 40,69% boldy.

DAŞARY ÝURT SÖZLERINE ÇÄKLENDIRME GIRIZILER

► Italiýanyň Premýer-ministri Jorja Meloniniň ýolbaşçylygyndaky saggy partiýasy resmi gepleşiklerde iňlis we beýleki daşary ýurt sözlerini ulananlary 5 müň ýewrodan 100 müň ýewro çenli jerime salýan täze kanun taslamasyny öňe sürdi. Meloniniň partiýasynyň agzalarynyň pikirçe, kanunyny maksady «italýan dilini goramakdan we ösdürmekden» ybarat. Bu barada «EuroNews» teleaýlymy habar berdi.

Jorja Meloni tarapyndan makulanylan täze kanun taslamasy Italiýanyň aşaky palatasynyň agzasy Fabio Rampelli tarapyndan öňe sürüldi. Deputat bu kanun taslamasy kabul edilen halatynda iňlis sözlerini ulanylan italyan syýasatçylaryna jerime salynjakdygyny belläp:

– Biz aşaky palatada arassa italyan dilinde gürlüşýäris, soňa görä, öz dilimizi ulanmak üçin tagallalarymyz dowam etdirýäris – diýdi.

Italyan dili, beýleki Ýewropa dilleri ýaly, soňky ýyllarda iňlis sözleriniň köpüsini özüne çekdi. Bu, köplenç, italyan sözlerine de-

gijli bolmadyk täze zatlary aňladýan (kompýuter, sosial ulgamlar, uzakdan işlemek) sözlerdir. Bir tarapdan italyan dilinde uzyn manyda beýan ediliýän adalgalar iňlis dilinde has gysga we aýdyň sözler bilen aýdylýar. Her niçikde

bolsa, köp adam, hatda italyan adalagynyň oňat gabat gelýän ýerinde-de iňlis sözlerini ulanmaga öwrenişipdir. Italiýan ensiklopediýasy «Trecani»-de häzirki wagtda 9 müň iňlis we 800 müň italyan sözi bar. 2000-nji ýyldan başlap, italyan diline girizilen iňlis sözleriniň sany görnegini artdy.

Meloni tarapyndan goldanýan kanun, döwlet dolandyryşlarynda, mekdeplerde we uniwersitetlerde iňlis sözlerini ulanmagy gadagan edýän konserwatiw çemeleşmäni öňe sürýär. Täze kanuna görä, «daşary ýurt dilini öwretmäge gönükdirilmedik islendik okuw mekdebi italyan dilinde öwredilmeli». Döwlet dolandyryşynda wezipäni eýeleýän islendik adam «italýan dilini ýazmaça bilmeli we gürlleme-i». Kanun taslamasyna laýyklykda, iňlis sözleri italyan diliniň ähmiýetini peseldýär.

Iň gowy jemgyýetçilik ulagly ýurtlar

► Berlin dünýäniň iň oňat jemgyýetçilik ulag ulgamy bolan şäher hökmünde ýkrar edildi. Syýahatçylyk gollanmasyny neşir edýän «Time Out» dünýäniň 50 şäherinde 20 müň adamtan ýerli

jemgyýetçilik ulag ulgamlaryna nähili garaýandyklaryny bilmek maksady bilen pikir soralyşyk geçirdi. Netijede, täze sanawda Ýewropa we Aziýa agdyklyk edýär – ilkinji onluga tutuşlygyna bu ýkdymalaryň şäherleri girýär. Şeýle hem diňe 19 ugurdan ybarat sanawda Demirgazyk Amerikada üç şäher bar, galan ýkdymlar asla görkezilmeýär.

Şeýlelikde, Berlin, Praga, Tokio, Kopenhagen, Stokgolm, Singapur, Gonkong, Taýbeý, Şanhaý, Amsterdam, London, Madrid, Edinburg, Pariž, Nýu-York, Monreal, Çikago, Pekin we Mumbay dünýäniň iň oňat jemgyýetçilik ulagly şäherleri boldular.

Geçmişden nusga alnyp gurlan PIRAMIDALAR

Piramidalar dünýädäki iň berk taryhy ýadygärlikleriň biri hasaplanýar. Gadymy Müsürde, Mağa siwilizasiýasynda gurlan bu binalar irki zamanlardan biziň günlerimize çenli gelip ýetip, häzirki zaman binagärlik sungatynyň ösmegine itergi berýär. Dünýäniň ýedi täsinliginiň biri bolan piramidalara meňzedilip, dünýäniň dürtli künjeginde döwrebap piramidalar bina edildi. Geliň, geçmişden nusga alnyp gurlan piramidalar bilen tanyş bolalýň!

«Lukсор» myhmanhanasy, ABŞ.

Las-Wegasda ýerleşýän «Lukсор» myhmanhanasy Giza we Hafre piramidalaryndan soň dünýäde üçünjü beýik piramida hökmünde tanalýar. Piramida 18 aýlap dowam eden gurluşyk işlerinden soň, 1993-nji ýylda açylýar. 30 bölüme bölünen «Lukсор» myhmanhanasynda 4400 otag, basseýn, restoran, dükan we klub bar. Myhmanhananyň daşynda, takmynan, 30 metr beýiklikde Sfinksin heýkeli oturdylgdyr. «Lukсор» myhmanhanasynyň çür depesindeki duğdurýjy ulgam 400 kilometr uzaklykdan görnüşän dünýäniň iň güýçli ulyklandyryjysy hasaplanýar.

«Rýugýong» myhmanhanasy, Demirgazyk Koreýa.

Dünýä metbugatyny-da mahabatly ýetirilen «Rýugýong» myhmanhanasy äpet piramida hökmünde suratlandyrylýar. Özboluşly görnüşe eýe bolan bu piramidada otaglar, dükanlar, ofisler we restoran bar. 330 metr beýiklikdäki piramida dünýäniň iň uzyn myhmanhanasy hasaplanýar. 105 otagly piramida Demirgazyk Koreýanyň esasy nyşanlarynyň biridir.

«Piramida Arena», ABŞ.

ABŞ-nyň Tennessi ştatynda ýerleşýän «Piramida Arena» dünýäde altynjy uly piramida hökmünde tanalýar. 100 metr beýiklikdäki bu piramida Müsürin Giza piramidasyndan birneme gysga bolup,

Luwр, Fransiýa.

Dünýäniň iň meşhur binalarynyň biri hem Fransiýanyň paýtagty Pariždäki Luwr piramidasydyr. Aýna we metal materiallardan gurlan Luwruň töwreginde başga-da 3 sany kiçik piramida bar. Gurluşygy 1989-njy ýylda tamamlanan piramida Luwr muzeýiniň girelgesi hökmünde ulanylýar. Aýtmaklaryna görä, Luwr piramidasy Giza piramidasyndan nusga alnyp bina edilipdir. 673 aýna bölөгinden ybarat Luwr syýahatçylaryň iň köp gezelenç edýän ýerleriniň biridir.

«Parahatçylyk we agzybirlik binasy», Gazagystan.

«Parahatçylyk we agzybirlik binasy» häzirki zaman piramidalarynyň arasynda binagärlik aýratynlygy bilen saýlanýan desgalaryň biridir. Gazagystanyň milli nyşanlarynyň biri bolan bu piramida 2004-2006-njy ýyllar aralygynda gurlulýar. 62 metr beýiklikdäki piramidanyň uzynlygy hem 62 metr bolup, binanyň içinde 1500 adamlyk opera zaly bar. Bu ýerde döwlet derejesindäki çäreler geçirilýär. Daşardaky temperatura-nyň näçe derejededigine garamazdan piramidanyň içindäki howa şol bir üýtlykda saklanýar.

Memfis uniwersitetiniň bagynda ýerleşýär. «Piramida Arena» sport çärelerini geçirmek üçin ýörite döredilýär. Missisipi derýasynyň kenarynda gurlan bu sport toplumyna 20 müň tomaşaçy sygýar.

Luna – Aýa meňzeş kebelek

Kebelekleriň iň owadan we özüne çekiji görnüşleriniň biri bolan luna ýitip gitmek howpy abanýan mörmöjekleriň hataryna girýär. Amerika ýklymynda duş gelýän bu kebelekler has uzak aralyga uçup bilýändigini bilen tapawutlanýar. Ýazyna we tomsuna tokaýy bezegýän lunalaryň göwresiniň uzynlygy 8-17 santimetre ýetýär. Esasan gijesine hereket edýändigini sebäpli bu kebelekler «Aý kebelegi» diýlip hem atlandyrylýar. Bedeni ak, uzyn gülgüne aýakly luna kebeleginiň maňlaýynda şahy bar. Lunalaryň ýarym Aýa meňzeş owadan ganatlarynyň giňligi 12 santimetr töwregi bolýar. Maňlaýynda we yzky ganatlarynda göz ýaly nokatlary bolup, eýgrel duran guýrukly arka tarapynda uzalyp gidýär. Diňe ýaşyl reňkde duş gelýän bu kebelekler kagyzdan ýasalan origama meňzeýär.

Bu kebelekleriň nesil çalşygy 6 aýdan bir gezek bolup geçýär. Ýylda iki gezek köpelýän lunalar ýumurtga taşlandan soň ýaşamagyny bes edýär. 10 günün dowamynda kiçik içinkalar döreýär. 3-4 hepdäniň dowamynda daşyna pile saran gurçuklardan lunalaryň

täze nesli kemala gelýär. Lunalaryň agaçlaryň ýapragy bilen iýmittenýärler. Kebelegiň bu görnüşini zyýan beriji hasaplanmaýar. Lunalary tokaýda aňsatlyk bilen görüp bolmaýar. Sanynyň azdugy sebäpli bu kebelekler seýrek duş gelýär.

HER GÜN NÄÇE LITR SUW IÇMELI?!

Suw ýaşajygy üçin esasy serişdeleriň biri bolup, bedenimiziň agramynyň 50-70 göterimini düzýär. Adam bedenindäki her bir ügçük, dokuma we beden agzalary kadaly işlemek üçin suwa zerurlyk duýýar. Her gün hereket etmek, işlemek arkaly bedenimizden birnäçe liter suwuklyk bölünip çykýar. Howanyň gymzamy bilen bedeniň suw ýetmezçiligi güze çykýar. Eýsem, her gün näçe liter suw içmeli?!

Bilermenleriň soňky geçiren barlaglarynyň netijelerine görä, erkekler üçin her gün 3,7 litr, zenanlar üçin 2,7 litr suw içmek maslahat berilýär. Beden üçin gündelik suwuklygyň 20 göterimi iýmillerden we miwelerden alynýar. Galan bölegi suwuklyk içmek arkaly doldurylýar. Bilermenler her gün 8 stakan suw içmegiň maksadalaýyk boljakdygyny belleýärler.

Adamlaryň käbiri suwsuzlygy duýmaýar, käbiri tiz suwsaýar, käbirleri ortaça ölçege suw içýär. Bu ýagdaý adam organizminiň derejesi, iş şerti bilen bagly bolup, her kim özüne görä suwuklygyň derejesini saýlamaly. Şeýlelikde, her gün içilýän suwuň mukdary 8 stakandan köpem, azam bolup biler.

Adam bedenindäki suwuklygyň derejesine täsir edýän ýagdaýlar:

Sport bilen meşgullanmak. Maşk etmek ýa-da sport bilen meşgullanmak bedeniň derlemegine getirýär. Şeýlelikde, türgenleşýän bedenden artykmaç suwuklyk bölünip çykýar. Şol sebäpli bilermenler türgenleşmezen ozal we türgenleşikden soň arassa suw içmegi maslahat berýärler.

Daşky gurşaw. Adam bedeninden suwuklygyň bölünip çykmagynda daşky gurşawyň täsiri uludyr. Yssy ýa-da çygly howada organizmiň suwa bolan talap edijiligi üýtgap durýar.

Käbir nähoşluklar. Gyzyрма, iýmüt kabul edijilik we iýmüt siňdirmek bilen bagly käbir nähoşluklarda bedeniň suwuklygynyň derejesi peselip biler. Şeýle ýagdaýda köpräk arassa suw we miwe şerbetlerini içmek maslahat berilýär.

Suwsuzlygy gandyrmak üçin hökman suw içmek zerurlygy ýok. Munuň derejine garpyzdyr miwe, ysmanak ýaly gök otlary iýip hem suwsuzlygy gandyryp bolýar. Mundan başga-da, ösümlik çaylary, süýt we miwe şireleri suwsuzlygy gandyrmak üçin kaloriýa bagyççylyklardyr. Bilermenler gazlandyrylan, reňkli içimlikleri içmek arkaly teşneligi gandyrmagy maslahat bermeýärler.

ÇAGALAR

Tower köprüsi London şäheriniň iki tarapyny birleşdirýän iň esasy ýollaryň biri bolup, awtoulag ýoly bilen bir hatarda, pyýadalar üçin ikitaraplaýyn ýoda hem bar.

Halalllyk

(Erteki)

Gadym zamanlarda bir daňhan bolup, onuň pukara dosty bar eken. Günleriň bir günü onuň ýanyna garyp dosty gelip, bugdaý ekmek üçin ýer bölegini ekerine bermegini haýuş edipdir. Daňhan onuň haýuşyny kanagatlandyryp, öz ýeriniň bir çetinden oňa ýer bölüp berýär. Ýer edinene öz ýanyndan monça bolan kişi ýer sürmek üçin agasynyň iki öküzini dilap alýar. Agasynydan möhümi biten bende azaly öküzlere gosup, ýer sürmäge girişýär. Ol öküzler bilen ikibaka ýer sürüp ýörkä, azalyň uýy bir gatly zada degip geçýär. Daňhan öz ýanyndan: «Öň bu ýerde agaça ösüp, guransoň töňňesi galan bolsa gerek. Azalyň tygy soňa degäýdi öýüň» diýip, öz ýanyndan pikir öwürýär. Ýeri sürüp barşyna peliň bir gyrasyna çykan daňhan: «Öküzler biraz dynjyny alýança, gel gowusy men şo töňňäni köwläp aýraýyn-la» diýýär-de, eline pilini alyp, ýañky ýere barýar. Bir-iki depim gum aýran badyna ol ýerden töňňä derek bir küýze altyn çykýar. Gözlerine ynanmadyk daňhan altynly küýzäni peliň gyrasyna eltip goýýar-da, sürüm işleri bilen meşgul boluberyär. Ol süren ýerlerine tohum sepip, suw tutýar.

Ikinci çaglary daňhan küýzäni horjunyna salyp, egrine atýar-da, öküzleri hem öňüne salyp oba dolanylýar. Ol ýolugra öküzleri agasyna gowşuryp, ýer beren dostunyň öňüne barýar. Garyp daňhan dosty bilen hal-ahwal sorasansoň:

– Dostum, ekerine alan ýerimi sürüp ýörkä, ynha şu küýzäni tapdym. İçem altynndan dolý. Men ony saňa gowşuraýyn diýip gelşim – diýýär.

Baý daňhan garyp dostuna hoşamaýlyk bilen garap:

– Men ýerimi saňa berdim. Onsoň ol ýerden tapylan zadam, alan hasylyňam özüňki bolýar. Men ýeriň astynda nämäniň bardygyny nireden bileýin?! Diýmek, küýzedäki altynlar seniň nesi-bäň – diýip, dostuny ýola salýar.

Halallıgy hemra edinen garyp daňhan altynly küýzäni özüne berlendigine göwünsiz bolup, obanyň kethudasynyň ýanyna baryp, oňa bolan ýagdaýy gürrüň berýär. Kethuda bolsa, altynlary obanyň mätäçlerine paglamagy maslahat berýär. Şeýlelikde, garyp daňhan küýzedäki altynlaryň ähtisini günenamasyny zordan aýlaýan maşgalalara bölüp berip, öz işi bilen boluberyär. Şol ýyl daňhanyň ekini şeýle bir bol hasyl getirýär welin, ol az wagtyň içinde gurply daňhanlaryň hataryna goşulup, halallıkyda, dogrucylykda il içinde özüni tanadyp, bagtyýarlykda ýaşaberýär.

«Ekeniň yzyndan diňe halallık ýeter»

GAÝYBANA SYÝAHAT

Londonyň Tower köprüsi

Syýahatçylyk babatda ösen şäherleriň biri bolan London dünýäde gyzyl telefon kabinasy, iki gatly awtobuslary, Ben sagat diňi bilen meşhurdur. Şäherde meşhurluk getiren nyşanlaryň biri hem Tower köprüsi bolup, bu köpri Temza derýasynyň gündogar akymynda ýerleşýär. «London köprüsi», «Minara köprüsi» atlary bilen hem tanalýan Tower 1894-nji ýylda açylýar. Köprüniň açylmagy bilen pyýadalar we awtoulaglara Temza derýasynyň üstünden geçmäge mümkinçilik döreýär. Gurluşygy 8 ýyl dowam eden Tower köprüsiniň uzynlygy 283 metr bolup, syýahatçylaryň iň köp surata düşýän ýerleriniň biridir.

1800-nji ýyllarda Londonda köprüleriň sany artyp başlaýar. Şeýlelikde, 1877-nji ýylda köprüleriň gurluşygy boýunça iş edarasý döredilip, 50-den gowrak arhitektör we inžener kabul edilýär. 1884-nji ýylda iňlis arhitektory Horas Jonsuň hödürän taslamasy esasynda 1886-njy ýylda Tower köprüsiniň gurluşyk işlerine başlanýar. Iki sany uly diňden (minara) ybarat köprüniň gurluşyk işleri 1894-nji ýylda tamamlanýar. Tower köprüsiniň gurluşygynda 12 müň tonna polat, 1200 tonna demir ulanylýp, portland daşy we korniş graniti bilen bezelýär. Derýadaky gämi gatnawyna päsgel bermezlik maksady bilen, Tower köprüsi açylup-ýapylýan (leňner) görnüşde gurlulýar. 61 metr aralykda deň ikä açylup-ýapylýan köpri, iki minaranyň merkezinde ýerleşýär. Leňner köprüni herekete getirmek üçin elektrogidrawlik ulgam ulanylýar. Hersiniň agramy müň tonnadan gowrak

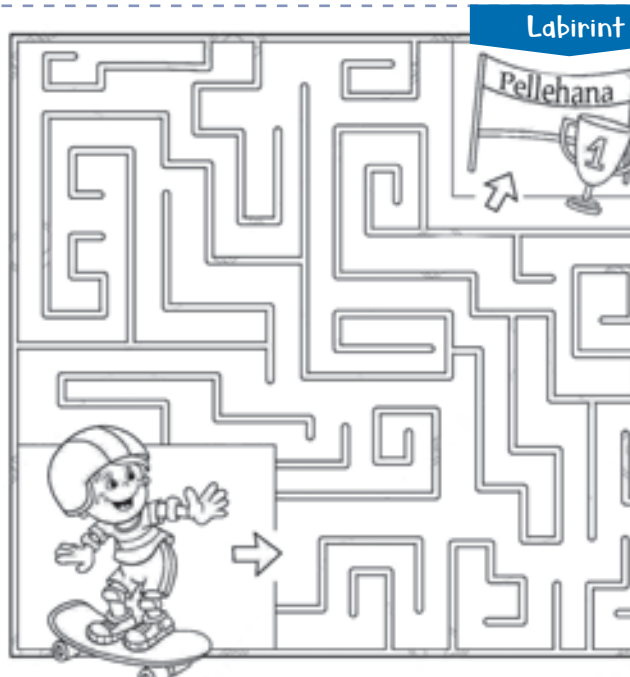
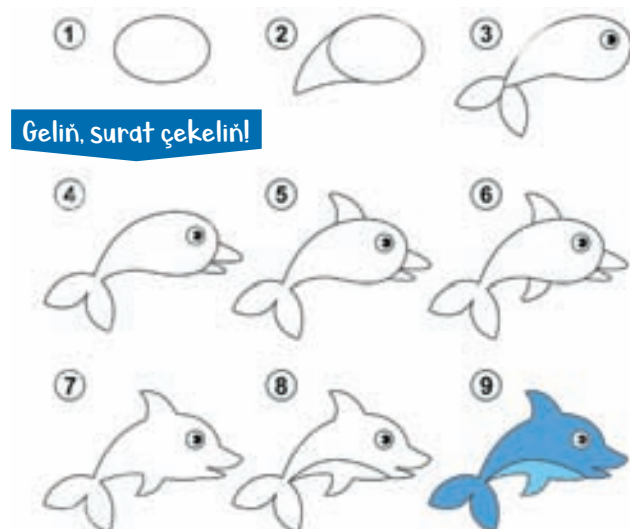

«Daragt bir ýerde kemal tapar»

SÖZI MANYSY BILEN ÖWRENELIŇ!

Durmuşy temada döredilen bu nakylada adamyň belli bir ugry saýlap, ussatlyga ýetmelidigi beýan edilýär. Bilşimiz ýaly, agajy bir ýere ekip, soňra başga bir ýere göçürüp, ýene-de dowamly şol ýagdaýlar gaýtalansa, ne agaç düýp alar, ne-de boý alyp hasyl getirer. Agaç bir ýerde düýp tutup, şol ýerde-de hasyl getirýär, ýagny bir ýerde kemal tapýar. Bu nakylada agajyň manyсында adamyň bolşy göz öňünde tutulýar. Ata-babalarymyz bu gün bir işiň başyny başlap, ertir başga bir iş bilen meşgullanmagy, birigün ýene bir işiň başyna geçmegi maslahat bermändirler. Haýsy hem bolsa bir ugry, bir käri saýlap, soňra hówes bilen ýapuşmagy, şol ugurdan kämilleşmegi ündäpdirler. Şeýle ýagdaýda adamyň berekediniň artjakdygyny, köp zadý başarjak bolup, az zatdan galmazlygy wesşet edipdirler. Adamyň üýtgewsiz we tutanýerli bolmagy diňe bir hünär saglamak bilen çäklenmän, durmuşdaky istendik ýagdaýa hem degişlidir.

Bir sözlemde...

► «Monuments» atly welosipedli 1 günlük ýol ýaryşlaryny möwsümdäki 3-njy tapgyry bolan we 120-nji gezek geçirilen 256,6 kilometrlik Pariž – Rube ýaryşyny 5 sagat 28 minut 41 sekuntda tamamlan «Alpecin-Deceuninck» niderland türgeni Matie wan der Pul ýeniş gazanyp, ol belgiýaly türgenlerden – topardaşy Yasper Filipssenden hem-de «Jumbo – Visma» toparynyň sürüjisi Waut wan Aertdan öňe saýlandy.

► Urugwaýyň futbol boýunça milli ýygyndysynyň tälimçiligine 2026-njy ýylyň tomsuna çenli şertnama bilen 67 ýaşyndaky argentinaly Marselo Bielsa belenlip, ol bu topara tälim berjek 2-nji daşary ýurtly hüňärmen bolar (ondan öň daşary ýurtlulardan diňe başga bir argentinaly Daniel Passarella tälim beripdi).

► Ýewropanyň hem-de Günüorta Amerikanyň çempionlarynyň arasyndaky «Finalissima» duşuşygy Londondaky «Wembley»-de oýnalyp, Angliýanyň zenanlar ýygyndysy Braziliýanyň zenanlar ýygyndysyny penaltileriň netjesinde ýeňişe sezewar etdi (1–1, 4–2 p).

► Golf boýunça uly ýaryşlaryň biri bolan 87-nji «Masters» bäsleşiginde ispaniýaly Jon Rahm ýeniş gazanyp, ol 2021-nji ýyldaky «Amerika Açykdan» soň 2-nji uly ýaryşda çampion boldy we 3,24 million dollarlyk pul baýragyny eýeledi.

► Tennis boýunça erkekleriň arasynda Portugaliýada geçirilen Estoril Açyk ýaryşynda norwegiýaly Kasper Ruud çampionlyk gazanyp, ol finalda serbiýaly Miomir Keçmanowičden 6:2 we 7:6 hasaplar bilen üstün çykdy we karýerasyndaky 10-njy ATP kuboguny gazandý.

► Marokkonyň Marrakeş şäherinde erkekleriň arasynda geçirilen «Grand Prix Hassan II» tennis bäsleşiginiň finalynda ispaniýaly Roberto Karballes Baena bilen fransiyaly Aleksandre Müller duşuşyp, olaryň birinji 4:6, 7:6, 6:2 hasaplar bilen üstün çykdy.

► Tennis boýunça zenanlaryň arasynda Kolumbiýanyň paýtagty Bogota şäherinde geçirilen «Copa Colanitas» bäsleşiginde finalda amerikalý Peyton Stürns 6:3, 2:6 we 6:4 hasaplar bilen ýeňen germaniýaly Tatjana Maria çampion bolup, ol karýerasyndaky 3-nji kubogyny asmana göterdi.

► ABŞ-nyň Çarleston şäherinde zenanlaryň arasynda geçirilen «Çarleston Açyk» tennis ýaryşynda tunicil Uns Jaber çampion bolup, ol finalda şweýsariýaly Belinda Benčić 7:6 we 6:4 hasaplar bilen ýeňdi.

► «Premier Ligada» «Lester Sitide» tälimçilikden boşadylan Brendan Rogersiň ornuna Din Smit möwsümiň ahryna çenli tälimçilige belenildi.

► Russiýanyň «Soçi» klubunyň tälimçisi Gurban Berdiýew topardaki wezipesini taşlap, ol 5 duşuşykda 2 gezek ýeňiş gazanyp, 3 oýunda-da ýeňişe sezewar boldy.

► Grem Potteri wezipesinden boşadan «Çelsi» kluby onuň ornuna ozalky futbolçysy hem-de tälimçisi Frank Lampardy möwsümiň ahryna çenli tälimçilige belledi.

Türkmenistanyň milli çempionatyna badalga berler

► Şu gün futbol boýunça Türkmenistanyň milli çempionatyna badalga berler. Üç aýlawdan ybarat bolan çempionatda futbol klublarynyň 9-sy çykyş eder. Olar geçen ýylyň çempiony «Ahal» (Ahal welaýatynyň Änew şäheri), wise-çempiony «Altyn asyr» (Aşgabat), бүрүнч медальн еyesi «Merw» (Mary welaýatynyň Mary şäheri), şol sanda «Şagadam» (Balkan welaýatynyň Türkmenbaşy şäheri), «Köpetdag» (Aşgabat), «Aşgabat» (Aşgabat), «Nebitçi» (Balkan welaýatynyň Balkanabat şäheri), «Energetik» (Mary welaýatynyň Türkmenbaşy şäherçesi) hem-de täze döredilen «Arkadag» (Arkadag şäheri) futbol klublarydyr.

Çempionatyň 1-nji aýlawy 14-nji aprelda başlap, 30-njy maýda tamamlanar.

I TAPGYR		
14-nji aprel (anna)	«Köpetdag» — «Şagadam»	
15-nji aprel (şenbe)	«Altyn asyr» — «Nebitçi»	
15-nji aprel (şenbe)	«Merw» — «Aşgabat»	
15-nji aprel (şenbe)	«Ahal» — «Energetik»	

II TAPGYR		
18-nji aprel (sişenbe)	«Nebitçi» — «Şagadam»	
18-nji aprel (sişenbe)	«Energetik» — «Köpetdag»	
18-nji aprel (sişenbe)	«Arkadag» — «Merw»	
19-njy aprel (çarşenbe)	«Ahal» — «Altyn asyr»	

III TAPGYR		
25-nji aprel (sişenbe)	«Merw» — «Ahal»	
25-nji aprel (sişenbe)	«Köpetdag» — «Arkadag»	
25-nji aprel (sişenbe)	«Şagadam» — «Energetik»	
25-nji aprel (sişenbe)	«Aşgabat» — «Nebitçi»	

IV TAPGYR		
28-nji aprel (anna)	«Altyn asyr» — «Merw»	
28-nji aprel (anna)	«Ahal» — «Köpetdag»	
29-njy aprel (şenbe)	«Energetik» — «Aşgabat»	
29-njy aprel (şenbe)	«Arkadag» — «Şagadam»	

V TAPGYR		
4-nji maý (penşenbe)	«Köpetdag» — «Altyn asyr»	
4-nji maý (penşenbe)	«Şagadam» — «Ahal»	
5-nji maý (anna)	«Aşgabat» — «Arkadag»	
5-nji maý (anna)	«Nebitçi» — «Energetik»	

VI TAPGYR		
12-nji maý (anna)	«Merw» — «Köpetdag»	
12-nji maý (anna)	«Ahal» — «Aşgabat»	
12-nji maý (anna)	«Altyn asyr» — «Şagadam»	
13-nji maý (şenbe)	«Arkadag» — «Nebitçi»	

VII TAPGYR		
17-nji maý (çarşenbe)	«Şagadam» — «Merw»	
17-nji maý (çarşenbe)	«Aşgabat» — «Altyn asyr»	
17-nji maý (çarşenbe)	«Nebitçi» — «Ahal»	
17-nji maý (çarşenbe)	«Energetik» — «Arkadag»	

VIII TAPGYR		
23-nji maý (sişenbe)	«Köpetdag» — «Nebitçi»	
24-nji maý (çarşenbe)	«Merw» — «Energetik»	
24-nji maý (çarşenbe)	«Altyn asyr» — «Arkadag»	
24-nji maý (çarşenbe)	«Şagadam» — «Aşgabat»	

IX TAPGYR		
30-njy maý (sişenbe)	«Aşgabat» — «Köpetdag»	
30-njy maý (sişenbe)	«Nebitçi» — «Merw»	
30-njy maý (sişenbe)	«Energetik» — «Altyn asyr»	
30-njy maý (sişenbe)	«Arkadag» — «Ahal»	

«Premier Ligada» 100 gol geçiren ILKINJI AZIÝALY FUTBOLÇY

► Angliýanyň çempionaty «Premier Ligada» 30-njy tapgyrda öňdäki 4-lige düşüp, Çempionlar Ligasyna gatnaşmak üçin göreşýän «Tottenham» topary öz meýdançasynda «Braštony» kabul etdi. Duşuşykda ýer eýeleri 2-1 hasabynda ýeňiş gazanyp, londonlylara ýeňiş getiren gollary 10-njy minutda Son Hyn Min hem-de 79-njy minutda-da Harri Keýn geçirdi. «Braštony» adyndanam 34-nji minutda Lwýis Dank geçirdi. «Tottenhamyň» 1-nji goluny geçiren günorta koreýaly hüjümiçi Son Hyn Min «Premier Ligada» 100 gola yeten ilkinji aziýaly futbolçy hökmünde taryha girdi. 2015-nji ýyldan bäri «Premier Li-

gada», ýagny «Tottenhamda» çykyş edip gelýän Son Hyn Min 100 gola 265 duşuşykda ýetdi. Ol umumylykda «Premier Ligada» 100 gol geçiren 34-nji futbolçy hökmünde hasaba alyndy.

12 oýundan bäri ýeňilmän gelýärdi

► Portugaliýanyň çempionatynda çempionlyga täsirini ýetirip biljek oýunda sanawyň lideri «Benfika» bilen 2-nji ýerdäki «Porto» duşuşydy. Çekeleşikli geçen oýunda «Porto» güçli garşydasy myhmançylykda 2-1 hasabynda ýeňişe sezewar etdi. Oýnuň 12-nji minu-

Bir ýyllyk arakesmeden soň «Premier Liga» dolandy

► Geçen möwsümde «Premier Ligany» aşaky orunlarda tamamlap, 2-nji liga düşen «Börnli» kluby 1 ýyllyk arakesmeden soň ýene-de ýokary liga gaýdyp geldi. «Mançester Sitiňiň» ozalky goragçylaryndan Wensan Kompaniniň tälim berýän kluby Angliýanyň 2-nji ligasy bolan «EFL Championship»-iň 40-njy tapgyrynda myhmançylykda «Middlesbrow» toparyny Barns we Robertsiiň gollary bilen 2-1 hasabynda ýeňdi. Bu ýeňişden soň «Börnli» kluby wagtyndan öň «Premier Liga» çykmagy başardy. «Börnli» topary soňky gezek 2017-2022-nji ýyllar aralygynda 6

möwsüm üznüksiz «Premier Ligada» çykyş edipdi. «EFL Championship»-de 20 oýundan bäri ýeňilmän gelýän

«Börnli» kluby 41-nji tapgyrda-da 2-nji ýerdäki «Şeffild Yunaýted» toparyny Harwud-Bellisiň hem-de Gudmunds-sonyň gollary esasynda 2-0 ýeňip, utuk aratapawudyny 14-e çykardy.

tynda Diego Kostanyň awtogoly bilen «Benfika» öňe geçse-de, soňlугy bilen myhmanlar ýeňiş gazanmagy başardy. Ilki 45-nji minutda Mateus Uribe hasaby deňleşe, 54-nji minutda ýeranyl hüjümiçi Mehdi Taremi «Portony» öňe cýkardy. Bu duşuşykdyk soňky gol boldy. Şun-

lukda, «Porto» 12 oýundan bäri ýeňilmän gelýän «Benfikanyň» bu statistikasyna soňky nokady goýdy. Çempionatyň tamamlanmagyna 7 tapgyr galanda, «Porto» lider «Benfika» bilen arasyndaky utuk aratapawudyny 7-ä düşürdi. «Benfikanyň» 71, «Portonyň» 64 utugy bar.

«ARSENAL» 2 UTUK ÝITIRDI

► Angliýanyň çempionatynda lider «Arsenal» myhmançylykda «Liwerpul» bilen duşuşyp, zerur bolan 2 utugy ýitirdi. Çekeleşikli geçen oýunda «Arsenal» atdaş futbolçylarynyň – Gabriel Martinelliň (8) hem-de

onuň pas bermeginde Gabriel Žesusyň (28) gollary bilen 2-0 öňe saýlandy. Ýöne ruhdan düşmedik «Liwerpul» 1-nji ýarym tamamlanmaka Mohamed Salahnyň goly bilen aratapawudy 1 gola düşürdi. Salah 52-nji minutda penaltini dürs urup bilmedi. Duşuşygyň tamamlanmagyna 3 minut galanda-da, Robert Firmino hasaby deňlemegi başardy. Bu deňlikden soň «Liwerpulyň» «Premier Ligada» hiç hili çampion bolmak mümkinçiligi galmady. 1 oýny kem «Arsenal»-dan 6 utuk yzda baryan «Mançester Siti» myhmançylykda «Southemptony» 4-1 hasabynda ýeňdi. Duşuşykda 2 gezek tapawutlanan Erling Ho-

lannýň çempionatdaky gollarynyň sany 30-a ýetdi. «Mançester Yunaýted» öz meýdançasynda «Ewertony» MakTomineýiň hem-de Marsialyň gollary esasynda 2-0 hasabynda ýeňişe sezewar etdi. «Çelsi» myhmançylykda «Wulwerhemptondan» 1-0 asgyn geldi.

Ispaniýanyň çempionatynda «Barselona» öz meýdançasynda «Žirona» bilen golsuz deňme-deň oýnady. «Real Madrid» bolsa öz meýdançasynda 3-2 asgyn geldi. Duşuşykda «Wilyarrealnyň» gollaryny Çukwueze (2) bilen Morales, «Real Madridiň» gollaryny-da Pau Torres (ö.d.) hem-de Winişius Junior geçirdi. 2 minutda 2 gol geçiren «Atletiko Madrid» topary myhmançylykda «Rayo Wallekanony» 2-1 hasabynda ýeňdi. «Espanýol» bilen «Atletik» toparynyň arasyndaky oýunda myhmanlar 2-1 hasabynda ýeňiş gazanyp, bilbaolylara ýeňiş getiren gollary doganlar – Inaki hem-de Niko Williamslar derwezä girizdi.

Italiýanyň çempionatynda «Milandy» «Inter» klublary çempionaty 2-nji orunda tamamlamak islemeýän ýaly. Mundan öňki tapgyrda «Napoliň» myhmançylykda 4-0 «Hoffenhamy» 2-1 hasabynda ýeňdi. «Milan» öz meýdançasynda «Empolini» ýeňip bilmedi (0-0). Soňky minutda gol geçiren «Inter» myhmançylykda «Salernitina» bilen 1-1 deňme-deňlige razy boldy. Sanawyň lideri «Napoli»

myhmançylykda «Leççeni» Di Lorenzo hem-de Gallonyň gollary bilen 2-1 ýeňdi. Tapgyrnyň merkezi duşuşygynda «Lasio» öz meýdançasynda «Yuwentusy» Milnikowič-Sawigiiň hem-de Zakkanniň gollary bilen 2-1 hasabynda utdy. «Roma» hem myhmançylykda «Torinony» Dibalanyň penaltiden geçiren goly esasynda 1-0 ýeňip, 3-nji orna beýgeldi.

Germaniýanyň çempionatynda sanawyň lideri «Bawariýa» myhmançylykda «Frayburgy» De Ligiň owadan goly bilen 1-0 hasabynda ýeňmegi başardy. «Borussiya Dortmund» bolsa «Union Berlini» Malen we Mukokonyň gollary bilen 2-1 hasabynda ýeňişe sezewar etdi. Kem-kemden ýokarky orunlara dyrjaşýan «Bayern» topary öz meýdançasynda «Aýntrahty» 3-1 utdy. Leverkusenilere ýeňiş getiren gollary Adli (10), Diabi (34) hem-de oýna soň giren Azmun (90+5) geçirdi.

Fransiýanyň çempionatynda PSŽ öz meýdançasyndaky yzyly-zylyna 2 ýeňişinden soň myhmançylykda «Nissany» Lionel Messiň we onuň pasy bilen tapawutlanan Serhio Ramosyň gollary esasynda 2-0 ýeňdi. 2-nji ýerdäki «Lansyň» 2-1 hasabynda «Strasburgy» ýeňen tapgyrynda «Marsel»-dir «Monako» öz garşydaşlary bilen deňme-deň oýnady.

PREMIER LEAGUE (30) – 28 gol

Man. Yunaýted–Ewerton: 2-0 (MakTomineý 36, Marsial 71), Wulwerhempton–Çelsi: 1-0 (Nunies 31), Tottenham–Brašton: 2-1 (Son Hyn Min 10, Keýn 79 – Dank 34), Lester–Borňmut: 0-1 (Biling 40), Fulham–West Ham: 0-1 (Rid 23 ö.d.), Brentford–Nýukas: 1-2 (Touni 45+1 p – Reýja 54 ö.d., Isak 61), Aston Willa–Nottingam: 2-0 (Toures 48, Walskio 90+5), Southempton–Man. Sit: 1-4 (Mara 72 – Holern 45, 68, Giliş 59, Alwars 74 p), Lids–K. Palas: 1-5 (Bentford 21 – Geli 45+1, J. Aýew 53, Eze 55, Eddar 70), Liwerpul–Arsenal: 2-2 (Salah 42, Firmino 87 – Martinelli 8, Žesus 28)

LA LIGA (28) – 31 gol

Senliya–Selta: 2-2 (En-Niesi 43, Akunja 81 – Rodrigues 88, Pasiersiya 90+3), Ossama–Epi: 2-1 (Abde 71, 84 – Morente 44), Espanyol–Atletik: 1-2 (Darder 90 – Inaki Wiliams 22, Niko Wiliams 75), R. Sosiedad–Hetafe: 2-4 (Ojazarbal 45+2, Kubo 60), Real Madrid–Wilyarreal: 2-3 (Pau Torres 16 ö.d., W. Junior 48 – Gulkwaze 38, 80, Morales 70), Wajyadolid–Maljona: 3-3 (Kika Perea 33, Amalrah 68, Morog 65 – Muriş 53, 90+4 p, Morfano 50), Betis–Kadiz: 0-2 (Alkarsa 53 p, Ramos 59), Almeriya–Walekanoya: 2-1 (Mellero 49, Babiş 50 – Kastielho 61), R. Wallekano–Atletiko: 1-2 (Fars Garsija 85 – Molina 22, Heronso 24), Barselona–Žirona: 0-0

SERIE A (29) – 25 gol

Salernitana–Inter: 1-1 (Kandrewa 90 – Gossens 6), Lecce–Napoli: 1-2 (Di Fransisko 52 – Di Lorenzo 18, Gallo 64 ö.d.), Milan–Empoli: 0-0, Udinez–Monza: 2-2 (Lowiç 18, Beto 90+2 p – Kolpani 48, Rowella 58), Fiorenti – Speziya: 1-1 (Wisniewski 25 ö.d. – Nola 90+2 p), Sampdoria–Kremoneze: 2-3 (Leri 15, Lammers 66 – Gilone 55, Logowili 85, Semikola 90+5), Atalanta–Bolonija: 0-2 (Sansone 49, Orsini 86), Torino–Roma: 0-1 (Dibala 8 p), Werona–Sassuolo: 2-1 (Çeklerini 84, Galiç 90+5 – Harui 34), Lasio–Yuwentus: 2-1 (Milinkowič-Sawig 38, Zakkani 53 – Rabio 42)

LIGUE 1 (30) – 24 gol

Lans–Strasbur: 2-1 (Frankowski 11, Medina 64 – Gameiro 84), Anže–Lil: 1-0 (Şabanowič 85), Nissa–PSŽ: 0-2 (Messi 26, Ramos 76), Lion–Renn: 3-0 (Toliso 60, Lakazetti 68, Barkola 79 – Guiri 11), Ajakço–Oser: 0-3 (Ture 3, Da Kogla 6, Alfons 45+1 ö.d.), Monpeli – Tuluz: 1-2 (Wal 88 – Dallinga 31, Sabli 85), Rejims–Brest: 1-1 (Balogun 90 p – Lis-Meliu 6), Trua–Klermon: 0-2 (Çam 27, Gastien 30), Nant–Monako: 2-2 (Mohamed 65, Bias 78 – Disasi 21, Malazo 30), Loriyan–Marsel: 0-0

BUNDESLIGA (27) – 26 gol

Mayns–Werder: 2-2 (Ažork 85, Wajper 90+3 – Slage 87, Füllkrug 90+5), Fraýburg–Bawariya: 0-1 (De Ligi 52), Borussia D – Union Berlin: 2-1 (Malen 28, Mukoko 79 – Berens 61), Bayern–Aýntraht: 3-1 (Adli 10, Diabi 34, Azmun 90+5 – Sow 74), Augsburg–Köln: 1-3 (Wagosa 29 – Shiri 7, Martel 16, Maina 50), Herta–Leipsig: 0-1 (Ajdara 40), Borussia M – Wolfsburg: 2-0 (Ngumu 34, Turam 63), Bohum–Ştutgart: 2-3 (Şlager 57 p, Holmann 65 – Ito 14, G. rassa 60, Wagmon 63), Hoffenhamy–Şalke: 2-0 (Kral 22 ö.d., Bebu 70) p

ANGLIYANYŇ ÇEMPIONATY / PREMIER LEAGUE										
Or.	TOPARLAR	O	Y	D	P	U	P	U	P	U
1	ARSENAL	30	23	4	3	72-29	73			
2	MAN. SITI	29	21	4	4	75-27	67			
3	NYUKAS	29	15	11	3	48-21	56			
4	M. YUNAYTED	29	17	5	7	44-37	56			
5	TOTTENHAM	30	16	5	9	55-42	53			
6	ASTON WILLA	30	14	5	11	41-40	47			
7	BRAYTON	28	13	7	8	52-36	46			
8	LIWERPUL	29	12	8	9	50-35	44			
9	BRENTFORD	29	10	13	7	47-40	43			
10	FULHAM	29	11	6	12	39-40	39			
11	ÇELSI	30	10	9	11	29-31	39			
12	K. PALAS	30	8	9	13	24-40	33			
13	W. HEPTON	30	8	7	15	24-32	33			
14	WEST HAM	29	8	6	15	27-39	30			
15	BORŦMUT	30	8	6	16	28-57	30			
16	LIDS	30	7	8	15	39-54	29			
17	EWERTON	30	6	9	15	23-43	27			
18	NOTTINGAM	30	6	9	15	26-54	27			
19	LESTER	30	6	4	19	40-52	25			
20	SOUTHEMPTON	30	6	5	19	24-51	23			

In köp pökgi geçirenler:		
1	Erling HOLANN (Man. Siti)	30
2	Harri KEÝN (Tottenham)	23
3	Aýwen TOUNI (Brentford)	17
4	Markus RESFORD (Man. Yunaýted)	15
5	Gabriel MARTINELLI (Arsenal)	14

ISPANIYANYŇ ÇEMPIONATY (LA LIGA)										
Toparlar	O	Y	D	P	U	P	U	P	U	P
1. BARCELONA	28	23	3	2	53-19	72				
2. REAL MADRID	28	18	5	5	59-24	59				
3. ATLETIKO	28	17	6	5	45-20	57				
4. R. SOSIEDAD	28	15	6	7	37-26	51				
5. WIDARREAL	28	14	5	9	37-26	47				
6. BETIS	28	13	6	9	34-29	45				
7. ATLETIK B	28	11	7	10	38-29	40				
8. OSASUNA	28	10	8	10	24-28	38				
9. R. WALLEKANO	28	9	10	9	33-33	37				
10. SELTA	28	9	9	10	36-39	36				
11. ŽIRONA	28	9	8	11	42-42	35				
12. MADRYOKA	28	9	7	12	25-30	34				
13. SEWILYA	28	8	8	12	33-44	32				
14. KADIZ	28	7	10	11						
15. ALMERIYA	28	8	6	14	23-40	34				
16. HETAFE	28	7	9	12	27-36	31				
17. MADRIDAL	28	6	8	15	30-43	29				
18. WALENSIYA	28	7	6	15	23-34	30				
19. SPANYOL	28	6	9	13	24-44	27				
20. ELÇE	28	2	7	19	20-55	15				

ÇÄRÝEK FINALYŇ BIRINJI DUŞUŞYKLARY

UEFA Çempionlar Ligasynda çärýek finalyň 1-nji duşuşyklary oýnaldy. Şolaryň 3-sinde ýer eýeleri, 1-inde bolsa myhmançylykdaky topar ýeňiş gazandy. Ýeňiş gazanan toparlar gol geçirtmezden garşydaşlaryndan üstün çykmagy başardy.

GUARDIOLA ÖNKI TOPARYNY GYNANDYRDY

● «Manchester Siti» öz meýdançasynda «Bawariýany» kabul etdi. Çekeleşikli geçen oýunda Pep Guardiolyň hâzirkî kluby ozalky klubuny 3–0 hasabynda ýeňişe sezewar etdi. «Manchester Siti» toparyna ýeňiş getiren gollary 28-nji minutda owadan urgy bilen Rodri, 70-nji minutda Holannyň pasyndan soň Bernardo Silwa hem-de 76-njy minutda Stounsýň pasy bilen Erling Holann derwezä girizdi. Topa eýçilik etmede 44,6 göterim bilen pes netije görkezendigine garamazdan «Manchester Siti» güýçli garşydaşyny 3–0 hasabynda ýeňip, ýarym finala çykmak ugrunda uly mümkinçilik gazandy. Şu möwsümde bu ýaryşda ilkinji gezek utulan «Bawariýanyň» 2017-nji ýyldan bäri iň uly hasaply ilkinji ýeňlişi boldy. Toparynyň 3-njy goluny geçiren Erling Holannyň ähli ýaryşlary hasaba alanyňdaky şu möwsümdäki gollarynyň sany 45-e ýetdi. Ol bu görkezijä ýeten ilkinji «Premier Liga» futbolçysy hökmünde hasaba alyndy. «Manchester Siti» Çempionlar Ligasynda öz meýdançasynda 25 oýundan bäri ýeňilmän gelýär we bu görkeziji iňlis klublarynyň arasynda rekorda deňdir. «Bawariýa» «Etihad» stadionynda Pep Guardiola garşy 55,4 göterimli topa eýçilik eden ilkinji klub boldy.

«INTER» ÝEŇIŞ BILEN DOLANDY

● Lissabondaky «Luž» stadionynda oýnalan «Benfika» — «Inter» duşuşygynda oýna ýer eýeleri erjel başlady. Ýöne olara hasaby açmak başartmady. Duşuşygyň 1-nji ýarymy golsuz tamamlandy. 2-nji ýarymda «Inter» azda-kände erjel oýun görkezip, 2–0 hasabynda ýeňişini başram etdi. Mundan öňki duşuşyklarda-da «Interiň» ýeňip bilmedik «Benfikanyň» derwezesinden ýeňiş gollaryny 51-nji minutda Nikola Barella hem-de 82-nji minutda penaltiden Romelu Lukaku geçirdi. «Benfika» şu möwsümde ilkinji gezek utulyp, Ýewrokuboklarda 18 oýundan soň olara gol geçirmek başartmady. «Inter» 18-nji aprelde oýnaljak jogap duşuşygynda ýeňilmedik ýagdaýynda Çempionlar Ligasynyň şu möwsüminiň finalynda italýan klublarynyň biri çykyş eder.

BENZEMA «ÇELSINI» HALAÝAR

● Kubogyň hâzirkî eýesi «Real Madrid» öz meýdançasynda «Çelsi» bilen duşuşdy. Geçen ýylam çärýek finalda gabatlaşan toparlaryň bu gezekki oýnunda «Real Madrid» 2–0 hasabynda ýeňiş gazandy. Madridlilere ýeňiş getiren gollary 22-nji minutda Karim Benzema hem-de 74-nji minutda oýna 71-nji minutda giren Marko Asensio geçirdi. Duşuşygyň 59-njy minutynda «Çelsi-

niň» çep gyraky goragçysy Ben Çilwell emin tarapyndan gyzyt kart görkezilip, meýdançadan çykarylady. Duşuşykda 1-nji goly geçiren Benzemanyň Çempionlar Ligasyndaky gollarynyň sany 90-a ýetdi. Çempionlar Ligasynda «Realyň» köýnekçesi bilen 130-njy gezek meýdança çykan Benzemadan öňde Lewandowski (91), Messi (129) hem-de Ronaldo (140) bar. Şeýle-de, Benzema utulan-çykdy tapgyrynda 14-nji, çärýek finalda-da 8-nji gezek tapawutlandy. Ol çärýek finalda geçiren 8 golunyň 5-sini «Çelsiniň» derwezesinden girizdi. Benzema Çempionlar Ligasynda soňky 11 golunyň ähtisini-de iňlis klublarynyň derwezesinden geçirdi («Çelsi» – 5, «Liwerpul» – 3, «Manchester Siti» – 3). «Real Madridiň» 2-nji goluny geçiren Asensio oýna ätişäçdan goşulup, 9-njy gezek tapawutlandy. Ol bu ugurda rekordyň eýesi bolup, Ole-Gunnar Sölşer, Karim Benzema, Tomas Müller dagy oýna ätişäçdan girip, 7 gol geçirdiler. «Real Madridiň» tälimçisi Karlo Ançelotti ispan kluby bilen bu ýaryşdaky 35-nji ýeňişini gazanyp, Del Boskeden öňe saýlandy. Şeýle-de, «Real Madrid» Çempionlar Ligasynda öz meýdançasyndaky soňky 31 duşuşygynda-da gol geçirmegi başardy. Madridliler soňky gezek 2011-nji ýylda «Barselonanyň» derwezesinden gol geçirip bilmändi.

«Çelsi» bolsa umumylykda bassy 4 oýundan (3-si çempionat) bäri gol geçirip bilmän gelýär we bu görkeziji soňky 30 ýylda ilkinji gezek gaýtalanýar.

«MILAN» BIR ÄDIM ÖNDE

● «Real Madridden» soň bu kubogy iň köp eýelän «Milan» ýaryş üçin Italiýa derbisi hasaplanýan duşuşykda «Napoli» bilen güýç synaňsdy. San Siroda geçirilen oýun 1–0 hasabynda «Milanyň» peýdasyna tamamlandy. Mundan 10 gün öň çempionatda «Napolini» myhmançylykda 4–0 ýeňen «Milanyň» ýeke-täk goluny 40-njy minutda Ismael Bennaser öz adyna ýazdyrdy. Duşuşygyň 74-nji minutynda «Napoliniň» ýarymgoragçysy Zambo Anguissa 2-nji sarydan soň gyzyt kart aldy. Çempionlar Ligasynda soňky 5 duşuşygynda 10 gol geçirip, ýeke gol hem geçirtmedik «Milan» mundan öňki 8 çärýek final tapgyrynyň 6-synda garşydaşlaryndan üstün çykyp, ýarym finalda oýnamaga hukuk gazanypdy.

UEFA Çempionlar Ligasynda çärýek finalyň jogap oýunlary geljek hepdäniň işenbe we çarşenbe günləri geçiriler. «Napoli» – «Milan», «Çelsi» – «Real Madrid» duşuşyklary 18-nji aprelde, «Bawariýa» – «Manchester Siti», «Inter» – «Benfika» duşuşyklary-da 19-njy aprelde oýnalar.

8 klubuň 5-siniň tälimçisi boldy

UEFA Çempionlar Ligasynda çärýek finala çykan 8 klubuň 5-si ussat tälimçi, italiýaly hünärmen Karlo Ançelottiniň türgenleşdiren toparlarydyr. Hâzirkî wagtda «Real Madridiň» tälimçisi bolan 63 ýaşyndaky Ançelott 8 çärýek finalçydan «Milan», «Çelsi», «Bawariýa» hem-de «Napoli» klublaryna ozal tälim beripdi. 2001-2009-njy ýyllar aralygynda «Milana» 2 Çempionlar Ligasy kubogyny gazandyran ökte hünärmen 2009-2011-nji ýyllarda «Çelsiniň» tälimçisi boldy. 2013-2015-nji ýyllarda «Real Madridde» işlän Ançelotti ispan klubuna 12 ýyldan soň 10-njy Çempionlar Ligasy Kubogyny gazandyrpdy. «Real Madridden» soň nobatdaky duralgasy «Bawariýa» bolan Ançelotti nemes klubunda 1 möwsüm işledi. 2018-nji ýylyň maýyndan 2019-njy ýylyň dekabryna çenli «Napoli» toparyna-da tälim beren Ançelotti 2021-nji ýylyň iýunyndan bäri «Real Madridde» tälimçilik edýär. Çempionlar Ligasynyň kubogyny iň köp gazanan tälimçi Ançelotti şu möwsümde-de çempionlygyň esasy dalaşgärlerinden hasaplanýar.

Çärýek finalda ozalky klublaryndan «Çelsi» bilen bije çekişen Ançelotti öňki şäirdiniň – Frank Lampardyň toparyny 1-nji oýunda 2-0 ýeňdi. «Real Madrid» ýarym finala çykan ýagdaýynda Ançelottiniň ozalky klublaryndan «Bawariýa» bilen duşuşmak mümkinçiligi az hem bolsa bar. «Real Madrid» ýarym finaly üstünlikli geçən ýagdaýynda, onda oňa finalda ýene-de öňki klublarynyň biriniň – «Milanyň» ýa-da «Napoliniň» garşydaş bolmagy-da mümkin.

DÜNYÄNIŇ IŇ GYMMATLY FUTBOL KLUBLARY

► Dünyä belli «Transfermarkt» futbol platformasy iň gymmatly 15 futbol klubunyň sanawyny mälüm etdi. Sanaw klublaryň düzümlerindäki futbolçylaryň transfer bazaryndaky hâzirkî bahasyna görä kesgittenildi. Sanawyň başyny 1,05 milliard ýewrolyk düzümi bilen Angliýanyň «Manchester Siti» kluby çekýär. 1 milliard ýewrodan geçen 2-nji topar «Çelsi» bolup, londonlylaryň düzüminiň gymmaty 1,02 milliard ýewro deňdir. 1 milliard ýewro golaý bolan «Bawariýa» 3-nji orny eýeleýär. «Arsenalyň» 4-nji

bolan sanawynda PSŽ 5-nji basgançakdan orun aldy. «Liwerpul», «Real Madrid», «Manchester Yunayted», «Barselona» hem-de «Tottenham» klublary-da ilkinji 10-lugy jemleýän toparlardyr.

1. «Manchester Siti» – 1,05 milliard ýewro;
2. «Çelsi» – 1,02 milliard ýewro;
3. «Bawariýa» – 979,70 million ýewro;
4. «Arsenal» – 890 million ýewro;
5. «Pari Sen-Žermen» – 882,55 million ýewro;

6. «Liwerpul» – 879 million ýewro;
7. «Real Madrid» – 860,50 million ýewro;
8. «Manchester Yunayted» – 795,70 million ýewro;
9. «Barselona» – 767 million ýewro;
10. «Tottenham Hotspur» – 680,30 million ýewro;
11. «Napoli» – 629 million ýewro;
12. «Borussia Dortmund» – 547,70 million ýewro;
13. «Milan» – 547,25 million ýewro;
14. «Inter» – 534,45 million ýewro;
15. «Nyukasi» – 493,30 million ýewro;

**Turkmen
Investment
Company**

«Türkmen maýa goýum kompaniýasy»

Ýapyk görnüşli paydarlar jemgyýeti Maýa goýum taslama boýunça halkara standartlara laýyklykda aşakdaky lotlarda görkezilen hyzmatlary geçirmek üçin

HALKARA BÄSLEŞIK
yglan edýär:

- Lot 1** ■ maliýe barlagyny geçirmek;
Lot 2 ■ ýuridiki barlagyny geçirmek;
Lot 3 ■ maýa goýum emlägiň bahasyny kesgitlemek.

Ähli gyzyklanma bildirýän taraplardan bäsleşik boýunça teklipler köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde çap edilen gününden başlap 15 iş gününüň dowamynda «Türkmen maýa goýum kompaniýasy» Ýapyk görnüşli paydarlar jemgyýetinde kabul edilýär.

Bäsleşik resminamalary almak üçin aşakdaky salga ýa-da turkmeninvest@sanly.tm elektron poçtasy-nyň üsti bilen ýüz tutup bilersiňiz.

Salgymyz: Aşgabat ş., Garaşsyzlyk şaýoly, jaý 32
Telefon: +993 12 48 19 28, +993 12 48 19 38.

Акционерное общество закрытого типа
«Туркменская инвестиционная компания» объявляет
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ТЕНДЕР
на оказание услуг касательно инвестиционного проекта в соответствии
с Международными стандартами по нижеследующим лотам:

- Лот 1** ■ финансовая комплексная проверка;
Лот 2 ■ юридическая комплексная проверка;
Лот 3 ■ проведение оценки предмета финансирования.

Всем заинтересованным организациям и компаниям направлять свои предложения в Акционерное общество закрытого типа «Туркменская инвестиционная компания» в течение 15 рабочих дней со дня опубликования данного объявления.

Техническое задание можно получить по нижеуказанному адресу или по электронной почте по запросу на адрес: turkmeninvest@sanly.tm

Адрес: г. Ашгабат, Гарашсызлык шаёлы, дом 32.
Телефон: +993 12 48 19 28, +993 12 48 19 38.

Closed Joint Stock Company «Turkmen Investment Company» announces
INTERNATIONAL TENDER
to conduct services as Lots below in accordance with International Standards
concerning the Investment Project.

- Lot 1** ■ financial due diligence;
Lot 2 ■ legal due diligence;
Lot 3 ■ evaluation of the subject of financing.

All interested organizations and companies should forward their proposals to the Closed Joint Stock Company «Turkmen Investment Company» within 15 business days from the date of publication of this announcement.

The Terms of reference can be obtained at the address below or by e-mail upon request at turkmeninvest@sanly.tm
Address: 32, Garashsyzlyk Ave, Ashgabat
Phone: +993 12 48 19 28, +993 12 48 19 38.

TÜRKMENISTANYŇ «HALKBANK» PAÝDARLAR TÄJIRÇILIK BANKY

Bagtyýar zamanamyzyň hormatly işewürleri!

Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik banky işewürlere hasaplaryny döwrebap we ýönekeýleşdirilen usulda dolandyrmaga mümkinçilik berýän «**Internet-banking**» hyzmatyny hödürleýär.

Bu hyzmat bilen ýurdumyzyň islendik künejeginden internede birikdirilen enjam arkaly:

- ✓ **Bank hasaplarynyň galyndysyny barlamak we hasaplaryň göçürmesini almak;**
- ✓ **Satyn alnan harytlar we ýerine ýetirilen hyzmatlar üçin hasaplaşyklary geçirmek;**
- ✓ **Alnan karz serişdelerine gözegçilik etmek;**
- ✓ **Bank bilen onlaýn tertipde habarlaşmak, maglumat alyşmak we beýleki bank hyzmatlaryndan peýdalanmak ýaly dürli görnüşli bank amallaryny özbaşdak ýerine ýetirip bilersiňiz.**

«**Internet-banking**» hyzmatyny birikdirmek isleseňiz Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň merkezi edarasyna ýa-da islendik şahamçasyna ýüz tutup bilersiňiz.

Işewürler tarapyndan degişli resminamalar doldurylandan soňra, bankdan alnan ulanyjynyň adyny we açarsözünü ýörite internet-sahypadaky salgylanma girizip, bu hyzmatdan peýdalanyp bilersiňiz.

Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň «**Internet-banking**» hyzmaty Size serişdeleriňizi günün islendik wagtynda ygtybarly dolandyrmaga we wagtyňyzy tygşytlamaga ýardam berer.

Habarlaşmak üçin telefon belgilerimiz:
44-49-60, 44-48-43, 44-48-36.

www.halkbank.gov.tm

«Halkbank» – bankyň esasy gymmatlygy müşderilerdir!